

SLOVENSKI NAROD.

Plača vsak dan zvečer izvešeni nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K, za en mesec 1 K 90 h. — Za Wemeltje celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od pesterostopne peti-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Borba za mladino.

Na lepem slavlju, ki je je priredilo »Slovensko društvo« v Ljubljani povodom sijajnih zmag narodno-napredne stranke nad vladno - klerikalno - nemškutarsko koalicijo, je Engelbert Gangl izrekel veselo upanje, da se v nekaj letih spremene naše javne razmere, in sicer vsled tega, ker vstopijo tedaj med polnopravne državljane gojenci nove šole.

Ganglovo upanje ima mnogo zasluge. Naše šolstvo se je tekom zadnjih dvajsetih let znatno razvilo in slovensko učiteljstvo je storilo, kar je bilo v njegovih močeh in kar se je dalo storiti v tesnih mejah veljavnih šolskih zakonov in predpisov. Omika se je brezdvomno znatno povzdignila in z njo vred zanimanje in razumevanje za javne zadeve. Povsod vidimo veselo gibanje, začetke lepšega javnega življenja, tod in tam že posega mladina s krepko roko v javne zadeve, povsod vidimo pomladansko vstajenje.

Resnica pa je tudi, da je klerikalizem neutrudno na delu, da omreži mladino, da zapre budočo generacijo v svoje zanke, in jo trdno priklene ob vesla ultramontanske galere.

Kar ustvarja šola, to podira duhovščina sistematično. Sovražstvo klerikalizma proti novi šoli in proti neklerikalnemu učiteljstvu je morda še večje, kot sovražstvo proti naprednemu časopisju, saj je vpliv časopisa sicer trenutno izdatnejši, a ne tako trajen in globokosežen, kakor vpliv šole in učiteljstva.

A duhovščina se ne omejuje le na podiranje tega, kar stvarjajo šole in učiteljstvo dobrega, nego si prizadeva na vso moč in z znatnimi žrtvami, da spravi mladino v duševno in materialno odvisnost od klerikalne organizacije, kjer se po zakonih psihologije mas preparira za pokorne pripadnike klerikalizma in jih pripravi ob lastno voljo in ob vsako samostojnost v mišljenju in v dejanjih.

Klerikalizem ima nebroj cerkvenih organizacij, ki služijo temu namenu. A ko je sprevidel, da gojenje religioznosti v obliki najhujšega obskurantizma več ne zadostuje za ohranitev duhovskega gospodstva nad ljudstvom, je šel dalje. Danes snuje že klerikalna stranka bralna, zabavna in športna društva, prireja veselice, igre, plese, predstave, sploh vse, kar ljudje žele in kar bi jih spravilo v dotiko s svobodnimiselnimi krogi, če bi jim tega ne nudila du-

hovska stranka. Še več stori klerikalna stranka za gospodarsko organizacijo kmečkega ljudstva. Vse to ima očiten namen, izolirati vse, kar se da ujeti v klerikalne mreže.

Vse te vsakovrstne organizacije, ki so jih ustvarili klerikalci, love posebno mladino. Klerikalci uvidevajo sami, da morajo delati zahtevam časa koncesije, če hočejo mladino zadržati v svoj tabor. In lahkega sreča delajo take koncesije, včasih samo navidezno.

Pojavi pri zadnjih volitvah so pokazali klerikalcem, kaka nevarnost preti njih gospodstvu od mladine. Videli so, da je v nekaterih volilnih okrajih pri volitvi že mladina odločila proti njim, in videli so v drugih okrajih, da z izumiranjem starejših ljudi izgublja klerikalizem vse več terena. Zdaj se hočejo z vso silo lotiti dela, da vlove mladino v svoj tabor. Temu delu hočejo posvetiti največjo pozornost. Razširiti hočejo svojo organizacijo, jo izpopolniti z novimi društvi in z novim listom in sploh ustvariti, kar se da v ta namen.

Tega prizadevanja klerikalcev ne sme narodno-napredna stranka podcenjevati, če neče doživeti velikega razočaranja. Naj bodo uspehi šole in učiteljstva še tako veliki, porediti se dajo z delom, kakršno pripravljajo in deloma že izvršujejo klerikalci.

Uvažujemo v polni meri težke okolnosti, zlasti na deželi, specialno glede politične organizacije. Ali več kot doslej, znatno več bi se vendar dalo storiti tudi glede politične organizacije, zlasti pa še glede družabne, gospodarske in posvetne organizacije.

Radi priznamo, da se je že ustvarilo mnogo dobrega in lepega, na solidni podlagi stoječega, toda še vse premalo. Bralna in zabavna društva, ki bi se bavila s petjem, s telovadbo, s prirejanjem veselice in predstav, bi morala biti v vsakem večjem kraju, gotovo pa v vsaki občini. Posebne važnosti so tudi ljudske knjižnice. Dokler ne bo na Slovenskem vsaj tisoč ljudskih knjižnic, ne moremo biti zadovoljni. Klerikalci snujejo knjižnice, iz katerih je vse izključeno, kar ni pisano v klerikalnem duhu. Ljudstvo pa s takim čitvom ni zadovoljno in prav vsled tega imajo ljudske knjižnice tako lepo priliko uspešnemu delovanju. »S knjigo in s časopisjem iztrgamo ljudstvo klerikalizmu iz krempljev,« je oznanjal Havliček, največji izmed prebuditeljev češkega naroda. To ve-

lja tudi za nas. Tu je zastaviti z delom, s takim delom se nadaljuje, utrjuje in razširja, kar sta ustvarila šola in učiteljstvo in če se bo tako delalo, potem se tudi gotovo izpolni nade Engelberta Gangla.

Pismo s Hrvaškega.

(Odgoditev hrvaškega sabora. — Absolutizem na Hrvaškem.)

Zagreb, 16. marca.

Zadnji dve leti, odkar se je vsled nove metode političnega delovanja hrvaški narod z uspehom postavil po robu protinarodnemu režimu, doživljamo same velike zgodovinske dogodke, velike borbe, dokler si končno ne priborimo spoštovanje pri sovražnikih, da nam prizna pravico do popolne samouprave.

Prvi sabor, kjer je bila zdrobljena madžarska večina, je živel poldrugo leto. Razpuščen je bil zaradi konflikta z Ogrsko. Pretekli četrtletek je bil otvorjen novi sabor, v katerem ne sedi niti eden takozvani unionist, niti eden pristaš sedanje Rauchove vlade. V tem saboru je velika kompaktna večina, 56 poslancev izmed 88, ki morejo po svojem programu in po ljudih, ki tvorijo to večino, prevzeti vsak čas vladati. To je cvet inteligence na Hrvaškem.

In vendar obstoji še na Hrvaškem vlada, ki kljubuje celemu saboru, celemu narodu! In da bi bili to še kakšni ljudje! Toda Madžari so poverili tiranijo nad Hrvaško klički propadlih plemičev, znanih alkoholistov.

Danes je popolnoma jasno, da hrvaški narod z zadnjimi volitvami, ko si je vključ tako strahovitemu volilnemu redu s 60 K cenzusa priboril tako sijajno zmago, še ni dovršil borbe. Sedaj nastopa druga faza boja. Treba je vztrajati, zdrževati vsako silo.

Že zadnjič sem označil načrt bana Raucha, ki ga je Wekerle proglasil odkrito, toda bahato za eksponenta madžarske oblasti. Ta je novi sabor, ki je prepojen z dobro voljo za normalno delo, ki ima tako močno večino, odgodil v drugi seji preteklo soboto pred konstituiranjem, in sicer iz edinega razloga, ker — se ni hotel pokoriti Rauchu, oziroma Madžarom!

Prva slavnostna seja se je izvršila napram tolikemu pričakovanju in velikim oboroženim pripravam, primerno mirno. Obe skupini: koalicija in Frankova stranka sta sklenili,

da z grobno tišino pričakata bana, ki pride kot kraljev namestnik, da otvori sabor, a nazdravljali bodo le kralju. Tako se je tudi zgodilo. Samo vodja kmečke stranke St. Radić je zaklical med tišino: »Abeug trabant!«

Konflikti, zelo žalostni konflikti so bili med koalicijo in frankovskimi kričarji zaradi vzklika »Živio hrvaški in srbski narod!« Frankovi najbližji pristaši so kričali kakor obsedeni »abeug srbski narod!«, a eden med njimi, tisti najbolj prostaški Elegović je izbruhal kopo uprav kolonijaskih psov. Komu je ta konflikt koristil, pokazali so peštanski in nekateri dunajski časopisi, ki so takoj javili, da se je v hrvaškem saboru klicalo »Živila Srbija!« in podobne laži.

Edino, na kar so se Rauchove novine mogle opirati kot na nekaj »puntarskega«, je bilo postopanje najstarejšega člana sabora 80letnega E. Barčića kot predsednika. Najhujše je razkačilo Raucha, ker je Barčić takoj dal izprazniti galerije, ker je vstopnice na galerijo brez opravičenosti delil veliki župan. Razkačilo ga je, ker je dal galerije napolniti s samimi gospodi višjih uradnikov, ki so imele nalog, da s cvetjem obsujejo Raucha pri njegovem prihodu v zbornico...

Drugo je bil — odločen govor Barčićev s predsedniškega mesta. Barčić je namreč v ognjevitem govoru pozval vse poslance, da se zedinijo na obrano prava svoje domovine, da si vzamejo za zgled borbo Italije za svobodo, kjer je vse stranke vodilo geslo: Ven s tujei! Potem je predsednik pozval sabor, naj enoglasno sporoči Rauchu, ki hoče vladati proti volji celokupnega naroda, naj odstopi, z vzklikom: Proč nedostojnež!

Ta govor, ker ni bilo ničesar drugega, hoče sedaj Rauch vzeti za pretezo razpusta sabora! In tako je bil hrvaški sabor odgoden v soboto s kraljevim reskriptom, ki je bil datiran že s 3. marcem, a sabor je bil sklican na dan 12. marca. Potemtakem je usoda tega sabora bila zapечатena poprej, kakor se je sestal! Njegovo usodo so odločile volitve, ker niso spravile na površje nobenega pristaša madžarske politike na Hrvaškem.

V soboto, komaj je bil prečitan zapisnik prejšnje seje, je izročil neki vladni uradnik predsedniku kraljevo pismo. Ban s svojo vlado ni prišel k tej seji, da bi sam izročil reskript, kakor bi se spodobilo, ker se je bal dejanskih napadov. Tako piše danes

njegovo glasilo. Vsi poslanci so takoj uganili, kaj vsebuje kraljevo pismo. Vseh se je lotilo razburjenje. Frankova stranka je začela viharno zahtevati, naj se kraljev reskript ne prečita, dokler se sabor ne konstituira. Koalicija je predlagala, naj se seja prekine. V tem trenotku se je napolnil ves trg pred saborom z nad 100 orožniki in policaji. Predsednik je nato proglasil, da bi tega pisma ne dal prebrati, ako bi bilo naslovljeno na sabor, ker se sabor še ni konstituiral, toda kraljevo pismo je naslovljeno na »dostojanstvenike in poslance.«

Frankovci so vkljub temu zagnali velik hrup brančič, da bi se čital reskript. Njihove nakane so bile prav prozorne: oni so vedno hiperlojalni, edina dinastična in monarhična stranka, kakor se kažejo, toda v manjšini so — tedaj neodgovorni — zato pa so hoteli koalicijo, ki je tako obrekovana pri kroni kot »veleizdajalska«, »antidinastična«, potegniti v popolnoma brezuspešno pustolovstvo. Hoteli so s tem pomagati Rauchu, da more opravičiti vztrajanje na svojem mestu, češ, da nima na Hrvaškem sposobne, lojalne parlamentarne večine!

Sedaj se je izvedelo, da je pred zbornico imel orožniški kapetan pripravljen še en kraljev reskript, po katerem bi z bajoneti navahali v zbornico, ako bi večina bila sklenila, da se reskript ne čita takoj.

No, koalicija se ni vsedla na to Rauchovo in Frankovo spletko.

* * *

Sabor je odgoden na »nedoločeno čas«. Sedaj se je pri nas v resnici pričel prvi absolutizem. Vlada za to leto nima proračuna, ker nima parlamentarne večine. Ustavno bi bilo, ako bi se apeliralo na narod, toda novih volitev se boje, ker vedo, da bi koalicija še sijajneje zmagala.

Rauch in Madžari mislijo ta čas brez sabora porabiti za to, da z represalijami, preganjanjem ustrahujejo narod, a potem šele si bodo upali razpustiti sabor, ako se do tedaj ne ukroti koalicija ter se ne odzove neprestanim Rauchovim pozivom, naj — pride k njemu.

Toda ne bo se izpolnila ne prvane druga nada naših nasprotnikov. Tudi narod se ne bo dal več zastrašiti, niti bo koalicija paktirala z Rauchom. Z ostrimi odredbami more izzvati le protikoalicijo, narodno samooobrambo...

LISTEK.

Jaz in Janez in Evfronija.

Bili so tridni časi zgodnje pomladi, ko piše jug, sit morja, svoje neubrane melodije, razbija in trga žlebove, vihra s kostanji, pleše in tuli. Vreme je nestanovitno in bolno, vsa natura dela name vtisk kot žena na porodni postelji. Nemirna je in plaha, pričakuje in se boji, predno odpre svoje naročje in obsuje zemljo z mladostjo in cvetjem. Topel, vlažen je zrak, in nebo je težko, sonce se skriva kot sramežljivi oče.

Ob takem vremenu je meni težko. Nestrpen sem in nekam bi poletel in nekemu razkrij svoje srce, in rad bi se žrtvoval. Najrajši ljubici, tudi prijatelji bi se žrtvoval. Jaz sem namreč jako blag človek — in tu je moj dokaz:

Moj drug Janez Žalost se je zaljubil, in jaz sem ga spremljal na njegovih promenadah, kadar se je hodil divit svoji izvoljenki, visoki in plavalasi Evfroniji. Da ne zamočim ničesar, se razodenem, da niti jaz nisem nedostopen ljubezenskim sladkostim in bolečinam, ali jaz sem vedno skrival globoko v sreu svoje sladke tajnosti, in to mi je od nekdaj prav hodilo.

Jaz in moj prijatelj Janez Žalost sva sedela torej sobotnega popoldneva v svoji samski izbici in tretjem nadstropju predmestne ljubljanske hiše. Jaz sem bil čemer in zelo slabe volje. Pred tednom že sem zapil ves svoj denar, in sedaj sem že tretji dan ostajal junaško brez kosila, moj prijatelj pa, ki se je razumel bolj na gospodarstvo, se je vidno debelil poleg mene, in lica so mu cvetela v zdravem veselju kot rdeča rožica. Podpiral sem glavo in trdovratno strmel na prazen papir.

Janez Žalost se je sklonil k meni in me prijazno vščipnil v uho. To je storil vselej, kadar mi je hotel pokazati svojo dobrohotno naklonjenost.

»Ali bi kadil? Tu imam cigareto, meni ne prija, ako izvoliš.«

Bil sem tudi brez tobaka, zato sem stegnil roko in si našel cigareto.

Prijatelj me je zopet vščipnil v uho. To je bilo znamenje že najbolj goreče ljubezni. Obrisal sem se pod nosom in si pogladil trebuh.

»No, ali si hud? Včeraj sem bil jezen, zato sem ti vrgel pipo skozi okno, ali danes, če ti je prav, greš lahko z menoj v oštarijo k Johanci. Za vino dam še zmerom, tudi zemljo lahko prigrizneš. Jaz sem že kosil, in saj veš, pri meni najdeš vedno dobro srce.«

Vedel sem, kaj to pomeni. In sva šla. Spijeva prvi kozarec in drugega.

»Evfronijo bi rad videl nocoj, saj greš z menoj? Ne bo zastoj, večerjalo bova skupaj! Živio!« Trčila sva in pila.

»Vino je dobro, le pij! Vidiš, to je že moj peti kozarec! Prijatelj, Janez Žalost, je pridno točil.

»Tale Evfronija ni napačna. Njeni lasi in njene oči, ah, kako mi lo gledajo, kot ptička iz listja. Jaz jo imam tako rad, oh, tako rad! Če bi prišla k meni in rekla:

»Poklekni pred menoj!« In bi mi stopila za vrat, ah, kako bi me to požgalo okolo srea! Kar takole bi zagomazelo, in kar strepetal bi, ves bi legel pred njo v blato!« Janez Žalost je gledal tako ganljivo, in že so mu sijale solzice v vodenih očeh. Jaz se nisem nič smejal in sem pil na zdravje lepe Evfronije in na blagotvorno ljubezen Janeza Žalosta. Potem sem si naročil pečenke in kruha, nato pa natočil obema zvrhano čašo.

Spila sva in se objela. In sedaj si je začel Janez Žalost brisati solze. To svoje opravilo sva nadaljevala do trde noči, in šele ko je moj prijatelj začel jokati in tuliti kot volk, sva se odpravila.

Tam stoji v mestu visoka in ponosna hiša, ki ima napis: Artes musice. Tam je bilo treba počakati in postati toliko časa, da se napoje in

nasvira lepa Evfronija, in potem je veljalo, da jo midva natanko osem korakov za njo spremlja proti domu. Čakava in čakava.

»Uj — uj — uj, če bi Evfronija vedela, kako jo ljubim! Uj — uj — uj! Jaz bi razrežal svoje srce in ga ji ponudil. Na,« bi rekel, »na, vzemi in si nasiti svojo neusmiljenost! O, Evfronija, zakaj me ne ljubiš, kot jaz tebe! Ročice in nožice, vse bi ti poljubil, ti sladka, ti tajna moja, moja... mučica...«

»Mačka,« sem opomnil in se zasmejal. Ali o joj! Kako je zrasel Janez Žalost, kako me je sunil v rebra!

»Ti Janez Žalostica, ne jezi se! Saj veš, da se imava rada! Stopil bom na drugo stran te krute hiše, ki tako ljubosumno skriva tvojo Evfronijo. Morda odhaja nocoj pri drugih vratih, in lahko nama uide.«

Bil je zadovoljen z mojim predlogom, in jaz sem se postavil na stražo na drugem koncu.

In čakam. Zares, dobro sem jo bil pogodil! Še ne stojim dolgo, že začebnja na vratih tropa belih, nežnih gospic. Smejale so se in se poslavljale in se ozirale name, stoječega pod svetilko. Četa milostljivic se odtrga in krene proti drugemu koncu mesta, a gospodična Evfronija se nagne naravnost proti meni. Jaz sem bil razgret od vina in ljubezni, bil sem srčen in sem hotel poskusiti svojo srečo.

»Klanjam se, gospodična, vaši sladki lepoti!« Spregovorim tako mehko in ljubeznivo kot je vstanu le kak trubadur iz poklica. Ali Evfronija ne odgovori. Samo ostrmi, potem se zasmee, nato skloni glavico in odhiti. Odhiti, in jaz, zaljubljeni trubadur, za njo.

»Gospodična Evfronija, vi izgubite svojo knjigo, pazite!«

In gospodična zopet ostrmi, obstoji in se ogleda. Nasmee se in odhiti.

»Ali gospodična, počakajte! Vi ste vendar izgubili Lohengrina!«

Nehote in nevede — mislim — je Evfronija obstala in v zadregi gledala naokoli.

»Kakšnega Lohengrina.«

»Gospodična, ne Lohengrina, ampak Lohengrinovega labuda!«

Oj, kako srebrno se je zasmejala plavalaska in plavoočka! Vedel sem, da je vsaj pol bitke že dobljena. Planil sem k njej in se ji poklonil. Lepo sem jo poprosil, ako smem biti nocoj njen vitez, ako ji smem nesti partiture. Smejala se je in ni mogla odgovoriti, podala mi je note z eno roko, z drugo me pa povabila na svojo levico.

In tako sva se šetala polagoma, ali zelo polagoma proti domu. Šla sva skozi dvored in jaz sem ji govoril o ljubezni in o gorečih srečih, o plapolajočih vzdihih in kipečih po-

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 17. marca. Tudi v današnji seji se ni dognala razprava o proračunu ministrstva notranjih del do konca, ker je postal odsek ob 6. uri zvečer nesklepčen. — Poslanec Seitz je ostro kritikoval, da je rimska kurija posegla v znano Wahr-mundovo afero ter trdil, da se je ta aferi sploh razvila šele tedaj, ko je posegel vmes nuncij. — Minister baron Bienerth je odgovarjal v daljšem govoru na vse želje in zahteve, ki so se sprožile tekom razprave. Minister se je pri tem bavil z različnimi uradnimi kategorijami v njegovem področju in s položajem možnih slug pri političnih oblastih. Glede preosnove političnih oblastnih misli vlada v prvi vrsti na pomnožitev okrajnih glavarstev. Nadalje se je nameravajo ustanoviti okrožne oblasti, nadalje pa pripomogle, da se državna politična uprava v višjih instancah resnično približa ljudstvu. Tozadevni načrt je prispel že precej daleč, toda premagati je treba velike ovire zaradi različnih razmer v posameznih kronovinah. Minister namerava uvesti tudi novo kategorijo uradnikov, in sicer konceptne urad-nike druge kategorije brez visokošolskih študij. Nadalje se je minister bavil z organizacijo državne stavbne službe. Vrhovni sanitetni svet izdeluje ravnokar načrte o izpopolnitvi državne sanitetne službe. Nadalje je že izdelan državni zakon proti kužnim boleznim, istotako načrt zakona o izvrševanju zobozdravništva in zobotehnike. Na vprašanje poslanca dr. Žitnika zaradi priklopitve žumberaškega distrikta in občine marijedolske, je povedal minister, da se je povodom nagodbenih pogajanj razpravljalo o tej stvari ter sta se obe vladni zedinili, da se izvoli skupna komisija za preiskovanje različnih mnenj. Ako se ne dožene spoznamljenje, bo izročila komisija svoje predloge v razsojo obema vladama. — Posl. dr. Korosec je predlagal, naj prihodnji četrtek ne bo seje, ker ima pet kronovin praznik. Pri glasovanju se je pokazala nesklepčnost. — Ta teden bo imel proračunski odsek vsak dan sejo dopoldne in popoldne.

Sprememba tiskovnega zakona.

Dunaj, 17. marca. Tiskovni odsek je danes dognal v načrtu o novem tiskovnem zakonu §§ 9. in 14. (odgovorni uredniki, koncesije in kolportaza). Pri razpravi o prvi točki se je z vseh strani izrekala želja, naj bi se odpravili takozvani slamnati odgovorni uredniki. Poslanec Bielehlauek je predlagal, naj se za odgovorne urednike zahteva dokaz o izobrazbi. Posl. Petelenz je zahteval, naj se sprejme v zakon definicija, kaj je »odgovorni urednik«. — Poročevalec dr. Skedl je pojasnoval, da ima odgovorni urednik vrhovno nadzorstvo nad vsem uredniškim poslovanjem. Zato predlaga, naj se v zakon vzame določba, da je kazniva napačna napoved tudi tedaj, ako je oseba, ki ne opravlja odgovornemu uredniku pristojne po-sle, označena na listu za odgovornega urednika. Posebno dolga razprava se je razvila pri § 14. (kolportaza). Razprava se nadaljuje jutri.

Wahrmundova afera.

Dunaj, 17. marca. »Vaterland« je prinesel razgovor s papeže-

vim nuncijem Granito di Belmonte o Wahrmundovi aferi. Nuncij je rekel, da je Wahrmundova brošura najpoglednejša knjiga, kar se jih je sploh kdaj pisalo. Taka knjiga je eo ipso (?) prepovedana, preden se pride na indeks. Nadalje je nuncij rekel, da je popolnoma nemogoče, da bi profesor Wahrmund še nadalje poučeval cerkveno pravo, ker je Wahrmund z govorom in brošuro izstopil iz katoliške cerkve. Kot here-tik pa vendar ne more poučevati cerkvenega prava. Zaradi tega je poslal nuncij po ministrstvu zunanjih del naučenemu ministru zahtevu (!), naj se profesor Wahrmund odstavi s te stolice. »Od te zahteve nikdar ne odneham.« Na vprašanje, ali bo profesor Wahrmund izobčen iz katoliške cerkve, je nuncij odgovoril, da ni treba izrečenega izobčenja, ker se je Wahrmund z javnim bogokletjem (?) sam izobčil.

Pozno zvečer je izdalo ministrsko predsedstvo oficialno pojasnilo, da je nuncij ministru zunanjih del se pač pritožil nad Wahrmundovo brošuro, a ni ničesar zahteval, zato tudi ministrstvo nima povoda nunciju odgovarjati o svojih korakih.

Rim, 17. marca. Pri rimski kuriji so zelo nevoljni nad tirolskimi krščanskimi socialisti, da so napravili iz Wahrmundovega predavanja, ki bi bilo ostalo brez vidnih vtiskov, javno akcijo. V Vatikanu se boje, da bi se mogel iz te neznatne afere razviti kulturni boj. Da se to prepreči v začetku in da se Wahrmund ne proglasi za mučenika svobodomiselnosti, zato je bilo naročeno nunciju na Dunaju, da posreduje.

Srbski železnični načrt Donava-Adrija.

Carigrad, 17. marca. Včeraj je francosko, danes pa rusko in italijansko poslanstvo v enakim notami podprlo srbsko zahtevo glede železnice Donava-Adrija.

Srbi proti samostojni Ma-cedoniji.

Belgrad, 17. marca. Pri razpravi o proračunu ministrstva zunanjih del je izjavil naprednjak Marinković, da je železnični projekt skozi sandžak Novi pazar prišel na dnevni red le vsled spora med balkanskimi državami. Srbija mora v macedonskem vprašanju zavzeti jasno stališče. Macedonija kaže že sedaj malo zanimanja za Srbijo in Bolgarijo; ako pa postane samostojna, potem bo proti obema državama. Z ustanovitvijo samostojne Macedonije bi bila Srbija za vedno odrezana od morja.

Rusija za reforme v Ma-cedoniji.

Sofija, 17. marca. V diplomatičnih krogih govore, da ruska vlada izdeluje nov reformni načrt, ki bo nekako srednja pot med angleškimi predlogi in mürzsteškim programom. Potemtakem predloži Rusija iz lastnih nagibov, in ne več skupno z Avstro-Ogrsko, velesilam nov reformni načrt, ki ga bo seveda angleška vlada podpirala. Ruski načrt zahteva večje pravice za tujo finančno komisijo v Macedoniji.

Kmečki nemiri na Ruskem.

Petrograd, 17. marca. Ob Volgi so izbruhnili kmečki nemiri. Blizu Saratova so bili spopadi med kmeti in orožniki. Orožniki so streljali ter ubili več kmetov.

Revolucija na otoku Haiti.

London, 17. marca. Širi se vest, da je Nemčija zamorski republiki na otoku Haiti napovedala vojsko. Vojaštvo grozi nemškemu in francoskemu konzulatu. V Port au Prince se dogajajo strašni prizori. Včeraj je bilo zopet ustreljenih 30 črnih zarotnikov. Bati se je splošnega klanja inozemcev. Konzulati so pripravljani na obrambo ter pričakujejo vsak trenotek naskoka. Kakorbrž se pojavijo tuje vojne ladje, nameravajo republikanski vojski planiti po Evropejcih. Na otoku pride skoraj gotovo do francosko-nemške kooperacije.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 17. marca.

Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je najprej govoril posmrtnico pok. Petru Lassniku, ki je bil od leta 1868. do 1882. član ljub. občinskega sveta, se vedno udeleževal vseh posvetovanj ter delal z vso marljivostjo; pa tudi pozneje je še kazal vedno veliko zanimanje za napredek Ljubljane. Posmrtnico so občinski svetniki poslušali stoje. Pokojnikova vdova je v spomin na moža darovala za mestne reveže 100 K, kar se je vzelo hvaležno na znanje.

Zirkelbach odložil mandat.

Nadalje je prečital župan pismo občinskega svetnika Zirkelbacha, ki naznanja, da odloži mandat. V pismu se zahvaljuje za izkazano mu naklonjenost. Odpoved se je vzela na znanje, župana pa se je pooblastilo, da izreče odstopivšemu zahvalo za sodelovanje.

Sprejem novih meščanov.

Ljubljanska obrtnika Aleksander Götzel in Matevž Štucin sta bila na običajni način sprejeta za meščana ter sta storila slovesno obljubo.

Ljubljanska društvena godba zagotovljena.

Občinski svetnik Meglič je nujno predlagal, naj se dovoli ljubljanski društveni godbi izredna podpora 12.000 K, ker bi se sicer morala godba razpustiti. Prošnjo društvene godbe so podprli s posebnimi prošnjami skoraj vsa ljubljanska slovenska društva, med njimi »Glasbena Matica«, »Dramatično društvo«, pev-ska društva, »Narodna čitalnica«, »Splošno slovensko žensko društvo«, »Društvo slovenskih književnikov in časnikaarjev«, »Zveza slovenskih pevskih društev«, »Slovensko planinsko društvo«, vsa Sokolska društva, »Česka obeca«, »Ruski kružok« itd. itd. ter nebroj meščanov. — Iz obširno utemeljevanje glavne prošnje povzemamo, da društvena godba obstoji osmo leto. Ves čas se je moglo to važno društvodrževati le z največjim naporom in požrtvovalnostjo vsakokratnega odbora in merodajnih podpornih faktorjev. Godba je izpolnivala in vršila vsikdar svojo nalogo in dolžnost po možnosti uspešno in vsestransko. Glas o društveni godbi je zaslovel že izven Kranjske, kar dokazujejo mnoga vprašanja in ponudbe. Odbor stremi v prvi vrsti za tem, da se godba ne zdrži le na sedanjih stopnjah, temuč, da se spopolni v kvalitativnem oziru in da doseže v doglednem času oni cilj, za katerim stremijo vsi pravi prijatelji godbe: društvena godba ljubljanska mora postati res godba, ki bode eminentno kulturnega pomena za Slovenstvo in v prvi vrsti za našo slovensko Ljubljano. Po dolgem trudu se je dru-

štveno gospodarstvo zasnovalo tako, da se je skromno izhajalo z malimi plači primernimi bolj neznatnimi močmi, z dosedanjim podporo občinskega sveta, s podporo občinstva in z zaslužkom, vendar se je vsako leto pokazal znaten primanjkljaj v blagajni. — Navedeni prispevki pa nikakor ne zadostujejo, da bi se ustvarila vsem zahtevam ustrezajoča koncertna godba, s katero bi se moglo pridobiti tudi gledališče, sodelovanje v »Glasbeni Matici« itd. Pri sedanjih razmerah ni društvu mogoče poravnati precej naraslega dolga. — Velikega pomena za dobro uspeva-jočo godbo je godbeni društveni arhiv, a društvo si dosedaj niti ni moglo nabaviti nujno potrebnih godbenih komadov. Umetna in potrebna bi tudi bila društvena oprava. Dobru civilna godba je tudi močnejši faktor pri pospeševanju tujskega prometa in družabnega življenja, posebno pa za naroden društveni življenjski sploh za narodno-slovenske prireditve.

Nadalje navaja prošnja, koliko žrtvujejo druga mesta za držjevanje svoje civilne godbe, n. pr. Inomost letnih 8000 K, St. Hipolit 28.800 K, Celje 6500 K, Celovec 8000 K, Opava 31.000 K, Olomue 24.000 K itd. Končno prosi društvo, naj mu dovoli občinski svet izredne podpore za leto 1908. v znesku 12.000 K, ker bi se sicer godba morala razpustiti. — Poročevalec je predlagal: 1. Društveni godbi se dovoli mesto dosedaj dovoljene redne in izredne v skupnem znesku 3000 K znašajoče podpore za leto 1908. podpora 12.000 K počeni s 1. januarjem 1908, pri čemer pa redna in izredna podpora v znesku 3000 K odpade.

2. Mestna občina voli v odbor društvene godbe svojega zastopnika, ki naj kontrolira delovanje odbora. Za takega zastopnika predlaga mestnega knjigovodjo Fr. Trdin o.

Razvila se je debata. Občinski svetnik Prosenc je pozdravil predlog z željo, naj bi se godba tako razširila in povzdignila, da bi mogla delovati tudi v gledališču, pri koncertih itd. — Podžupan dr. vitez Bleiweis je predlog tudi pozdravil, vendar je mnenja, ako se godba ne postavi na bolj umetniško stališče, ne zasluži tolike podpore ter bi je tudi 12.000 K ne rešilo. Le ako bo pri godbi strokovnjak ter se povzdigne tako, da bo mogla sodelovati v gledališču, pri koncertih itd., je za njo rešitev. Za tako sodelovanje bi lahko zaslužila samo v zimskem času do 14.000 K. Predlagal je dodatni predlog: Občinski svet izreka, da utegne dovoliti znesek 12.000 K za leto 1909. le s pogojem, da se društvena godba tekom leta pospe na tako višino, da bo mogla sodelovati tudi pri opernih predstavah in koncertih.

Poročevalecva predloga kakor tudi ta dodatni predlog so bili sprejeti soglasno, potem ko se je za prošnjo še toplo zavzel občinski svetnik Turk.

Nova Švicarija.

Župan je nujno predlagal, naj bi se sedanja Švicarija podrla ter bi se zgradila nova velika stavba, ki bi morala priti še letos pod streho. Inicijativo za to je dal sedanji najemnik Švicarije Kenda, nakar se je za stvar zavzel župan sporazumno z arhitektom Kochom. Zadnji je prepo-toval celo Gorenjsko ter iskal za stavbo narodne motive. V ta namen je dal fotografirati celo serijo v narodnem slogu stavljenih hiš v Bohinju, Kropi, Kranjski gori itd. Ta zbirka je tako zanimiva, da bi zaslužila, da jo prinese kateri naših ilu-

strovanih listov. Na podlagi teh motivov se je izdelal začasni projekt nove Švicarije: dvonadstropno poslopje s podstrešnimi okni za razgled. Stavba naj bi imela 20 sob za leto-viščarje, velik salon, kjer bi se mog-le dajati tudi poletne predstave. Najemnik Kenda se zaveže, da obrestu-je stavbni kapital po 6%, plačuje vse davščine in izvrši poprave, ako se mu prepusti zgradba za 15 let v najem. Na ta način bi se stavba amortizovala v 35 letih. V ta namen je na razpolago 108.000 K skupil za razna mestna stavbišča. Nova stavba utegne biti za vzor vilam, ki se bodo gradile v narodnem slogu. — Poročevalec je predlagal, naj se dovoli litve razpišejo za III. razred 22. aprila, za II. razred 24. aprila, za I. razred pa 27. aprila; eventualne ožje volitve pa 23., 25. in 28. aprila. Vse druge potrebne odredbe se prepuste županu ter se bo o tem poročalo v prihodnji seji. Sprejeto.

Dopolnilne volitve v občinski svet.

Poročevalec občinski svetnik dr. Triller. Letos poteče doba sledenim občinskim svetnikom: v III. razredu E. Franchetti, Jos. Turk, Jos. Prosenc, Jos. Vidmar, Karel Meglič, a Zirkelbach je odložil mandat. Iz II. razreda izstopijo: Jak. Dimnik, Gorše in A. Svetek, iz I. razreda pa dr. vitez Bleiweis in Grošelj. — Poročevalec je nasvetoval, naj se volitve razpišejo za III. razred 22. aprila, za II. razred 24. aprila, za I. razred pa 27. aprila; eventualne ožje volitve pa 23., 25. in 28. aprila. Vse druge potrebne odredbe se prepuste županu ter se bo o tem poročalo v prihodnji seji. Sprejeto.

Priziv županstva Kroke.

Ker je mestni magistrat neki Mariji Kotrašnikovi odklonil prošnjo za stalno podporo, pritožila se je potom občine Kropa, kjer stanuje. Poizvedbe so dognale, da je prosilka dobila pred odhodom iz Ljubljane izplačanih nad 1900 K na prihrankih, zato se je pritožba odklonila. (Poročevalec občinski svetnik Plantan.)

Poprave v kantini v pehotni vojašnici.

Kantiner Gorše ima v pehotni vojašnici v najemu kantino že 20 let ter je ves čas plačeval za poprave iz svojega žepa. Sedaj prosi, da bi mu mestna občina povrnila nekoliko teh stroškov. Dovolilo se mu je 300 K. (Poročevalec občinski svetnik Svetek.)

Železnica Vrhnika - Idrija.

Ker misli vojna uprava na zgradbo transversalne železnice Ljubljana - Vrhnika - Hotederšica - Stanjel, morala bo dobiti proga Ljubljana - Brezovica lastno svojo proga. Konzorcij železnice Ljubljana - Vrhnika prosi vsled tega, da bi mestna občina prevzela predplačiloma stroške za napravo splošnih načrtov za progo Ljubljana - Vrhnika. Ti stroški bi znašali 3300 K, ki pa se povrnejo, ako se projekt uresniči. Prošnjo se je ugodilo. (Poročevalec občinski svetnik dr. Triller.)

Kanal v Knafovih ulicah.

Posesnik Hammerschmidt je vložil zopet prošnjo, naj se napravi kanal po Knafovih ulicah do njegove hiše ter ponudil, da prevzame polovico stroškov. Prošnjo se je ugodilo. (Poročevalec občinski svetnik Hanuš.)

Druge stavbne zadeve.

Isti poročevalec je poročal o sledečih prošnjah: Ivana Kastelica za razdelitev njegove posesti v Gradšču; o prošnji Jerneja Hlebsa za razdelitev njegovih parcel ob obeh straneh Gruberjevega kanala na 7 stavbišč in o prošnji Marije Perdanove za razdelitev njenih parcel ob Dolenjski cesti na 2 stavbišči. Vsem prošnjam se je deloma ugodilo po obstoječih stavbnih predpisih, in sicer v odprtem stavbnem zistemu. Prvima dvema se je dovolilo prilitične hiše, zadnji pa enonadstropne.

Zdravila za mestne uboge.

Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis. V letu 1907. se je ordiniralo 2570 receptov, za kar so znašali lekarniški računi 3936 K, a lekarnarji so popustili 30%. Vsi mestni zdravniki so sodelovali pri zdravljenju mestnih revežev. Računi so se odobrili, mestnemu magistratu pa se je naročilo, naj izreče vsem mestnim zdravnikom zahvalo in priznanje za nesebično delovanje.

Jubilejna ustanova za realce

se je podelila Fr. Bukovniku (VI. razred) in Antonu Vizjaku (IV. razred). Poraba dotacije na e. kr. višji realki za leto 1907. se je odobrila v obliki, ki jo je predlagalo mestno knjigovodstvo. (Za obe točki je bil poročevalec občinski svetnik Dimnik.)

Podturenski ribnik.

O dohodkih in stroških tega ribnika za leto 1907. je poročal občinski

(Dalje v prilogi.)

Ljubezen Končanove Klare.

XIX.

(Dalje.)

Če je marki mislil, da je s svojimi zagotovili in opomnjami razgnal

Hrastove dvome in je odkrižal razljučenega Klaričinega soproga, je bil v zmoti. V Hrastu je pri markijevih besedah vse vzkipele.

»Nisem prišel razgovarjat se zaradi krivde moje žene,« je sirovo zakričal Hrast, »nego prišel sem, da se z vami pogovorim.«

Ta nepričakovani izbruh je bil tako silovit, da je marki vendar zadrtel in prebledel, toda premagal se je in skočivši s stola s prisiljeno prezirljivostjo vzkliknil:

»Vi ste menda znoreli, gospod Hrast.«

»O nikar ne mislite, da me bode-te odpravili s svojim hladnim priranjem in posmehovanjem,« je srdito dejal Hrast. »Zapomnite si, da tu pred vami ne stoji vaš uslužbenec in da ne pride nič v poštev, da ste slučajno marki. Tu govori mož z možem. Prišel sem, da izvem od vas resnico. Jaz jo hočem vedeti in vi mi jo morate povedati.«

»Človeku, ki mi grozi, sploh ne odgovarjam,« je vzkliknil marki, ki ga je začela zapuščati njegova prisiljena ravnodušnost.

»Ne grozim vam,« je mirneje rekel Hrast. »Moja navada ni, da bi grozil; moje življenje je vrsta dejanj in nič drugega. Prišel sem k vam, ker hočem imeti jasnost, ker hočem popolno resnico. In vi mi bode-te odgovorili na moje vprašanje po pravici in po resnici. Ošabnost, s

katero ste doslej z menoj govorili, kar pustite na stran. Se res ne izplača. Bil sem vaš gozdar. Izpolnjeval sem svoje dolžnosti vestno in natančno in storil tudi dosti več kot je bila moja dolžnost. Povem vam odkritosrečno, da vas nisem nikdar maral. Ker sem vas sovražil in zaničeval, zato me vaše preziranje ni bolelo. Zdaj pa nisem več vaš uslužbenec, zdaj vam tudi jaz lahko povem, da vas sovražim in zaničujem in ker gojiva drug proti drugemu enaka čuvstva, se bodeva lahko porazumela.«

»Kaj hočete od mene izvedeti,« je brez ovinkov vprašal marki.

»Vedeti hočem, če ste bili kdaj ljubimec moje žene in če ste to še zdaj.«

»Kdor vam je to rekel, je obrekovalec,« je brez obotavljanja izjavil marki. »Jaz nisem bil nikdar ljubimec vaše žene in tudi zdaj nisem.«

Kakor bi ga hotel z očmi prebosti, tako je stal Hrast pred markijem, težko sopeč, drhteč po vsem životu.

»Marki d' Aureville... dajte mi na to svojo častno besedo.«

»Torej ne verujete mojim besedam?« je vzkipele marki. »Toda, ker spoštujem gospo Klarico, ker je tako spoštujem, kakor samo še svojo mater in ker se mi tudi vi smilito, ustrežem tudi tej želji. Čujte, gospod Hrast, na svojo čast vam prisegam, da nisem bil nikdar ljubimec vaše

soproge. Mislim, da je stvar zdaj poravnana in pokopana. To pa vam še povem: ko bi poznal tistega človeka, ki vas je naščuval, na mojo čast...«

Marki se je ozrl na Hrasta. Ta je še vedno stal pred njim, kakor bi bil iz kamna izklesan, a bil je tako smrtno blede in prepadel, da je marki utihnil od presenečenja.

»Hrast... kaj vam je?«

»Jaz vam ne morem verjeti, gospod marki,« je v neskončni bolesti zaječal Hrast.

»Čujte, Hrast,« je z ogorčenjem vzkliknil marki, »tudi ljubosumnim soprogom ne dovoljujem, da bi dvomili o moji častni besedi. Dal sem vam svojo častno besedo in to vam mora zadostiti.«

»Meni pa to ne zadostuje,« je zakričal Hrast obupano. »Nikakor mi ne zadostuje. Dali ste mi svojo častno besedo, da bi se me odkrižali, kakor se da beraču miloščina. Nasproti vaši besedi pa stojijo pričevanje tistega moža, ki je vas in mojo ženo videl in slišal pri dveh vajinih sestankih. Ta priča je Juri.«

»Torej Juri, moj gozdni hlapec je moj obtožitelj,« je s posmehom vzkliknil marki. »Veseli me, da ste mi to povedali. In seveda, če nastopi hlapec Juri kot priča proti markiju d' Aurevillu, potem verjamete vi Jurju več kot meni in moji častni besedi.«

(Dalje v prilogi.)

svetnik Hanuš. Lani je bilo treba mnogo popravil, zato je bilo primanjkljaja 867 K. Letos je bilo dosedaj dohodkov 1609 K, izdatkov pa 871 kron, tako da je prebitka 737 K.

Regulacija Kolodvorskih in Predilnih ulic.

Poročevalec občinski svetnik Hanuš. 26 posestnikov v Kolodvorskih ulicah je poslalo prošnjo, naj se kaj stori za regulacijo Kolodvorskih ulic, predvsem se naj odstrani Kušarjeva hiša na voglu Predilnih ulic, kar je nujno potrebno iz prometnih, opeševalnih, varnostnih in sanitarnih ozirov. Župan se je pogajal z dotičnimi posestniki Kušarjem, Rovškom in Česnovarjevo, ki pa zahtevajo skupno 48.527 K odkupnine. Regulacijski osek se je zdel vso ta previsoka. Župan se naproša, da se nadalje pogaja, in ako doseže znatno znižanje, se pooblašča, da pogodbo z njimi tudi sklene.

Interpelacija.

Občinski svetnik Kozak je interpeliral župana zaradi posipanja Poljanske ceste z debelim gramozom, da trpi živina. Župan je odgovorjal, da se tak gramoz dobiva iz mestne jame ter ni mogoče, da bi se ceste po vrhu se posipavale z drobnim peskom. Letos bo erar poskusil s katiniziranjem Bleiweisove ceste. Ako se ta način obnese, posnemalo ga bo mesto tudi drugod. Podžupan dr. vitez Bleiweis je nasvetoval, naj se poskusi z gramozom posipane ceste poravnati z valjarjem.

Ostale točke so se rešile v tajni seji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. marca.

— V proračunskem osekcu se razpravlja sedaj poglavje o ministrstvu notranjih del. To je poglavje, kjer bi bilo treba izgovoriti energično besedo o politični upravi na Kranjskem. Ta uprava je bila pred nekaj leti, ko je bil nje šef se baron Hein, razmeroma prav dobra; pod spretnim vodstvom barona Schwarzja je postala politična uprava na Kranjskem taka, kakor je pač samo še na Ogrskem. Zakoni nimajo nobene veljave; pri vseh odločbah pridejo v poštev le politični oziri. Pravica gor ali dol — da je le zadovoljna nemška in pa klerikalna stranka, to je vodilo načelo. Da se klerikaleci taki praktične politične uprave ne bodo uprli, je pač naravno. Preveč koruptna in demoralizirana stranka so, da bi se ustavljali zlorabljanju oblasti in kršenju postave, če se zgodi njim na korist. Toda vsaj v narodnem oziru smo pričakovali, da bodo klerikaleci v proračunskem osekcu dvignili svoj glas ter razkrinkali germanizacijska prizadevanja barona Schwarzja in njegovih podpivalcev, Haasa in Kalteneggerja. Tu je materijala, da bi ljudje kar strmeli, kakaj početje na deželnem predsedstvu vladajoče trojice presega ravno v narodnem oziru že vse meje. Toda — klerikaleci se ne ganejo; klerikaleci, edini zastopniki kranjskih Slovencev v proračunskem osekcu, ne črhnejo besede. Na ministrske route hodijo, za koristi slovenske prebivalstva in slovenske narodnosti pa namajo ne časa ne volje. Naj dela Schwarz tudi v narodnem oziru kar hoče, da le dela klerikalcem strankarskih koncesij in jim ohrani prijateljstvo kazinov, pa jim je vse prav. Vnebovpijoče so narodne krivice, ki se gode Slovincem na Kranjskem, a edini, ki bi imeli priložnost in dolžnost govoriti, ti molče, ker so se prodali vladi in nemškutarjem.

— **Jugoslovanska stranka.** Belgradski »Slovenski Jug« je priobčil v svoji zadnji številki članek, v katerem razpravlja o ustanovitvi velike jugoslovanske stranke, ki bi naj vezala vse Jugoslovane v eno močno politično enoto. Ta članek je vzbudil precejšnjo pozornost in razni jugoslovanski listi so že razpravljali o tem sproženem vprašanju. Iz tega članka posnemamo: »Jugoslovani, razdeljeni na razne pokrajine in države, živimo pod najrazličnejšimi vladajočimi sistemi, od parlamentarnega režima v Srbiji do birokratskega absolutizma v Bosni in do absolutističnega — anarhističnega mešanice v Turčiji. Razdeljeni smo na tri verovjave in na tri razne politične stranke, da brez dvoma ni politika, ki bi se lahko ponašala s tem, da bi popolnoma razumeval jugoslovanske odnose. Govorimo in pišemo v treh književnih jezikih in da bo ironija popolna, se delimo še v štiri narode. Vse, kar imamo skupnega, je jugoslovanska misel, ki pa žal visi takorekoč v zraku, ker ni organizirana. Imamo sicer med Jugoslovani stranke, ki so bolj ali manj naklonjene jugoslovanskim ideji, toda nimamo take stranke, ki bi izrečno in v prvi vrsti propagirala to idejo. Jugoslovane enega plemenita nikdar zanesljivo ne ve, s katero stranko drugega jugoslovanskega plemena bi simpatizoval in katero bi naj moralno podpiral. (Slovenska na-

rodno — napredna stranka je menda edina politična organizacija na slovenskem jugu, ki v svojem programu naglašuje jugoslovansko idejo. Opomba uredništva. Bil bi se skrajni čas, da bi se končno združili v eno edinstveno stranko vsi v resnici demokratski jugoslovanski elementi, svobodni od sovražnosti in zavajajoče se historične potrebe, da se združijo v eno celoto v svrhu kulturnega napredka in samoohranbe proti zunanjemu sovražniku. Tak jugoslovanski program bi morale imeti vse res narodne stranke vseh jugoslovanskih narodov. To bi bil obenem program širše nacionalne politike ali bolj rečeno program bodoče politike ene rase od Korških planin, Adrije, Karpat do Črnega morja in na jugu do Soluna. Tak program, to zlasti naglašamo, bi prinesel sabo poleg pomirljivosti in težnje za skupnost še širše pojmovanje za točno in zanesljivo orijentacijo jugoslovanskih narodov v sedanjih vrlo zamotanih odnosih, v katerih nas okružujejo ali sebično zatirajo sosedne velesile, katerih ekspanzivnost se more širiti samo na splošno škodo vseh južnih Slovanov. Organizacija jugoslovanske propagande v obliki velike nacionalne stranke bi se naj izvedla po vzoru mednarodne socialistične organizacije. Naše časopisje naj o tem vprašanju spregovori in naj s svoje strani sproži stvarne predloge, ki so potrebni za resno in široko organizacijo. Mi se bomo v tem slučaju še obširno bavili s tem vprašanjem.«

— **Kolonstvo na Goriškem in klerikalni poslanec Fon.** Za kolone, ki so v Furlaniji in kaksnih je v slovenskem delu dežele na Goriškem le sem in tam nekaj, kjer se stikajo slovenske in furlanske gospodarske razmere, je pripravljena vlada storiti to, da se jih osvobodi sedanjega hlapčevskega odnosa do gospodarjev. Vprašanje o kolonstvu je prešturiral temeljito goriški prost in poslanec dr. Faidutti ter predložil vladi že lani poleti obsežno natančno preštudirano spomenico, na podlagi katere hoče vlada izvesti svojo akcijo. Proti koncu lanskega leta je slišal nekaj o tem goriški slovenski državni poslanec Fon. Hitro je napisal svoj predlog, ki je pa jako kratek. Glasi se: Pozivlje se vlada, da naj reši kolonsko vprašanje na Goriško-Gradiščanskem! — Od takrat naprej pa hvalijo Fona po klerikalnih listih, kako da se je zavzel za kolone, in če se to vprašanje ugodno reši, da se imajo zahvaliti le njegovi interenci. Tudi po shodih se je hvalil Fon s svojim delom za kolone, dočim v istini ni storil nič in se ni pobrigal nikdar za to, da bi bil le malce preštudiral kolonsko vprašanje. Kar se stori za kolone, na tem bo Fon nedolžen kakor novorojeno dete, ali klerikaleci mu bodo peli vseeno slavo naprej in naprej, ker so majstri v uzmanju zaslug drugim poslancem. Res prave srake s pavovim perjem so ti klerikaleci!

— **Še vedno vse pri starem.** Iz Savinske doline se nam piše: Precej časa je že proga Celje — Velenje del državne železnice in ni več štajerska deželna železnica. A v kljub temu blestijo še vedno pri vseh postajah te proge samonemški napis. Vse je še pri starem. — To je že višek zapostavljanja nas Slovencev! Vidi se, da je veliki Nemec Derschatta železnični minister ter da naša državnozborna delegacija niti te malenkosti izposlovati ne more. — Skrajni čas bi pač bil, da se tozadevno že vendar enkrat kaj energičnega ukrene!

— **Politične posojilnice** snujejo klerikaleci na Goriškem. Prav ob času volitev so ustanovili 4 take posojilnice, ki naj bi služile njihovim političnim namenom. Pomagale niso nič. Mislimo, da bo goriško ljudstvo samo tako razsodno, da ne pojde na lim klerikalcem potom takih farovških posojilnic, ki kmetu gospodarsko le škodujejo.

— **Iz šolske službe.** Provizorični učitelj v Dobropolju g. Pavel Ločnik je imenovan za provizoričnega učitelja v Loškem potoku. Suplentinja v Cerkljah gđe. Marija Likar je imenovana za provizorično učiteljico v Mokronogu. Učiteljica ga. Marija Cepuder v Hrušici je zaradi bolezni dobila dopust in pride na njeno mesto suplentinja v Št. Petru gđe. Antonija Adamič. Učiteljica gđe. Olga Šivic in Jesenjak je zaradi bolezni dobila dopust in pride na njeno mesto kot suplentinja provizorična učiteljica v Dovjem gđe. Marija Zhorska p. Zhorske. Učitelj v Osilnici g. Fran Povše je dobil zaradi bolezni 2mesečni dopust in ga bo nadomestoval ondodni župni provizor g. Jakob Bajec.

— **Učiteljske spremembe na Štajerskem.** Nadučiteljica sta postala v Rečah pri Konjicah dosedanja okrajni pomožni učitelj v Mariboru H. Schell, pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah pa Friderik Marinič, dosedaj učitelj v Markovcih pri Ptuj. Stalna učiteljica sta postala pri Sv. Marjeti na Pesnici Jernej Černko

iz Jarenine, v Polčanah pa dosedanja suplent Frid. Lešnik. Službi menjati se je dovolilo učitelju Jos. Krajncu v Petrovčah in učiteljici Antoniji Valenčič v Šmartnem na Paki. Možitev se je dovolila učiteljici v Polčanah Amaliji Martelanc z ondodnim učiteljem Frid. Lešnikom.

— **Iz gledališke pisarne.** V petek, 20. t. m., se ponovi Adama Minhejmerja opera »Mazepa« z gđd. Collignon in gosp. Orzelskim v glavnih vlogah. — V nedeljo, 22. t. m. se na mnogostранsko željo ponovi zanimiva veseliga »Obsojem kruha« („Das grobe Hemd“) z g. Borštnikom kot gostom.

— **Slovensko gledališče.** Sezija gre svojemu koncu nasproti, g. Hilarij Benšek ima za svoj trud častni večer. Kakor v dolgih letih, katere je posvetil razvoju naše opere, tako sme tudi letos s ponosom gledati na svoje delo. Vse opere in operete tekoče sezije, za naše občinstvo nove, je nastudiral in vodil sam; če se pre misli, da smo videli deset opernih in operetnih novitet v doli petih mesecev, mora pač vsakdo priznati, da more to delo izvršiti le izredno nadarjen in kot mravlja priden človek. Tu te lastnosti ima v obili mri g. kapelnik Benšek. Na svoj večerjajući večer sme biti ponosen, kajti občinstvo je glasno izražalo svoje simpatije in v znak hvalečnosti in priznanja je dobil dva velika venca s krasnimi travki in še več drugih malenkosti, katerih se je pa morda bolj veselil. — Za ta večer si je izbral poljsko narodno opero »Mazepa«, katero je uglasbil Adam Minheimer. Minheimer je eden najnadarnejših poljskih glasbenikov in njegove tri opere Oton strelec, Maščevalec in Mazepa so stalno na repertoarju poljskih gledališč. Slednja opera se poje poleg tega tudi na laških, francoskih gledališčih; tudi v Amsterdamu je bila z velikim navdušenjem sprejeta. Poleg oper pisal je Minheimer tudi kamerno glasbo in tudi v tem je pokazal svojo izredno nadarjenost. Mazepa je posvetil svojemu prijatelju Verdiju — in s tem je že označena smer glasbe. Godba je lahka, in mestoma prav efektna; Minheimerju je kakor pravemu Italijanu prva stvar sladka melodija. Pesmi, arije, dueti, veliki ensembli in nastopi, vse je enako vestno izpeljano. Zlasti krasen in veličasten je konec tretjega dejanja, ko pripeljejo Mazepo iz zadržane sobe, in pa celo dejanje v jedi. Suov je vzeta poljski zgodovini in knez je pravzaprav Jan Kazimir, poljski kralj, katerega imena pa ruska cenzura ni dovolila. Da je opera, katero si je g. Benšek za svoj časten večer izbral, dobro nastudirana, je pač samo ob sebi umevno. Tudi rekišer g. Kratochwill je dal operi kolikor mogoče lepo zunanje lice. Mazurka v drugem dejanju je izvala zaslužno glasno odobravanje. Kakor navadno, tako je tudi večerj gđd. Collignon briljiral s svojim zvnikom in lepo šolanim glasom; bila je jako ljubka soproga ljubosumnega vojvode, katerega je v igri in petju prav dobro pogodil g. Vašiček. Paža Mazepa je izborna pel g. Orzelski, Zbignija, sina Vojvode, pa g. Kondracki, oba sta žela za svoj trud obilo pohvale. Tudi ostali solisti so po svoji moči pripomogli do lepega večera. Pri dobro obiskani predstavi je bil navzoč tudi komponistov sin, ki je g. Benšku poklonil v znak priznanja krasen laborov venec.

— **Na naslov »Dramatičnega društva«.** Iz krogov obiskovalcev gledališča se nam piše: Čas za angaževanje igralcev in opernih moči sta meseca marec in prva polovica aprila. Lansko leto se je zamudil vsled nepoznega sklicanja občnega zbora »Dramatičnega društva« in na tem voljene intendantce pravi čas za angaževanje potrebnih moči. Intendantca je morala potem angažovati pač to, kar je še ostalo. Da se pride temu nedostatku v letošnji sezoni v okom, prosimo slavni odbor »Dramatičnega društva«, da skliče nemudoma občni zbor, novo voljena intendantca pa takoj vse potrebno ukrene, da bodo pravočasno angaževane sposobne moči za naše gledališče.

— **»Slovenec«** je včeraj priobčil vest, da namerava g. prof. Juvančič zapustiti Ljubljano in se da premestiti na Dunaj. Kakor smo se informirali, je ta »Slovenčeva« vest od kraja do konca izmišljena.

— **Koncert Slavjanski.** Dimitrija Slavjanskega Agerneva spremljajo na potovanju njegova žena Olga, vele-nadarjena glasbenica, ki je svojemu soprogu zelo uspešno pomagala pri njegovih študijah in ki je tudi sama izdala več zvezkov slovenskih narodnih pesmi, dalje njegovi dve hčerki Margita in Jelena, obe izborni šolani pevki in pravi krasotici. Tudi ostali zbor, ki šteje petdeset moških, ženskih in otroških glasov, obstoja iz samih pevsko in glasbeno nabožanih članov, ki izvajajo ves svoj bogati spored na pamet. Koncert se vrši prihodnji ponedeljek, dne

23. t. m., o pol osmih zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Predprodaja vstopnic se vrši v Sešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah.

— **Akademija.** V soboto 21. t. m. ob 8. zvečer predava v »Mestnem domu« g. dr. J. Rorauer vseučiliški profesor iz Zagreba »O socijalnom pitanju«. Vstopnina po 20 v od osebe; delavci in dijaki prosti.

— **Francja Pirec** so včeraj Trnovčani pokopali. Franc Pirec je bil skromen in delaven, zapustil je lepo premoženje, a glede svojega prepričanja je bil mož jeklen in neizprosni. Bil je zelo zaveden in odločen pristaš narodnonapredne stranke, da nam je bil za vzgled. Četudi so ob državnozbornskih volitvah vplivali nanj razni jako važni faktorji, vendar se mož ni vdal in je ostal zvest naši stranki do zadnjega izdihljaja. Huda bolezen nam ga je naglo vzela. Čislali so ga vsi Trnovčani in dolga vrsta pogrebcev mu je izkazala zadnjo čast. Odbor »Političnega in prosvetnega društva za Krakovo in Trnovo« je to storil korporativno. Vrlenu možu trnovskemu bodi zemljica lahka!

— **Reforma srednjih šol.** Med raznimi drugimi nameravanimi reformami srednjih šol je tudi sprememba predpisa pri izpraševanju in klasificiranju. V prihodnje se bo spravevalo redkeje nego sedaj. Nič več ne bo šest klasičističnih redov, ampak samo trije: izvrstno, povojno in nezaodostno. Da se pripravi srednješolske lažje za prehod na vseučilišče, kjer vlada prosto življenje, se bodo tudi disciplinarni predpisi reformirali. Dijaki bodo razdeljeni v tri skupine, katerih vsaka naj v disciplinarnem oziru uživa vedno večje prostosti. Na ženskih licejih se istotako misli na spremembo pri pouku, vendar bodo še počakali, kakšne uspehe bodo rodile reforme po gimnazijah in realkah. Nova vrsta maturitetne skušnje v smislu skušnje s kolokviji se uvede v najkrajšem času tudi na učiteljskih. V novem maturitetnem izpraševalnem redu za realke se je uredilo na novo tudi jezikovno vprašanje.

— **Razmere na ljubljanski pošti.** Iz krogov poštinih uslužbenecv je nam došlo že več dopisov, v katerih se pritožujejo nad naravnost neznosnimi razmerami, ki so zavladale na tukajšnji pošti. Uslužbenici so z delom preobloženi, delati morajo kakor črna živina, a za odpočitek od naporne službe se jim privošči jedva toliko prostega časa, da se malo oddahnje. Često pa se tudi zgodi, da se pokliče uslužbenca celo v času, ko je prost, zopet v službo, tako da zaposleni organi ne morejo zmagati vsega vsled preobilice dela. To dejstvo samo že dokazuje, da sedanje število poštnege osobja ne zadostuje potrebam in razmeram v Ljubljani. Treba bi torej bilo v interesu prometa, v interesu občinstva in poštne uprave same poštne osobje znatno pomnožiti. A kaj je storila poštna uprava? Ne samo, da ni povišala števila poštnege osobja, kakor bi to bilo nujno potrebno, marveč je celo odpustila štiri pomožne uslužbence, ki so bili v službi že več let in ki so ves ta čas opravljali svoje posle v splošno zadovoljnost. Ako bi ti uslužbenici kaj zakrivil, ako bi ne opravljali svoje službe, kakor je predpisano in kakor jim je velevala dolžnost, bi nič ne rekli, ako bi jih ravnateljstvo odpustilo. Če se jih pa odpusti brez vsakega vzroka, zgolj iz neumestnega razloga pretirane štedljivosti, moramo proti takemu postopanju odločno protestirati. To kratko malo ne gre, da bi se poštini uslužbenici, ki so že leta zvesto in poštrenovalno služili poštni upravi, brez vsakega vzroka takorekoč preko noči postavili pod kap! In še celo iz tako šepavega razloga, da je treba štediti. Štedite tam, kjer se lahko štedi, in kjer se gre za milijone, in ne odjedajte kruha ubogim uslužbencom, ki imajo za svojo naporno in nočno delo komaj toliko plače, da lahko borno preživljajo sebe in svoje! Kakor čujemo, da misli ravnateljstvo odpustiti še več uslužbenecv in znatno povišati delavni čas. Ako se to uresniči, bo treba spregovoriti resno besedo na pristojnem mestu in pričakovati je, da bo v tem oziru storil svojo dolžnost poslanec ljubljanskega mesta to tem bolj, ker se ni nadejati, da bi klerikalni poslanci kaj storili za poštne uslužbence. Pred volitvami so se klerikaleci sicer prilivali poštini uslužbencom, kakor da bi bili ravno oni njihovi največji prijatelji in zagovorniki. Ko so pa bili izvoljeni, so hitro pozabili na svoje obljube in sedaj so naši klerikalni poslanci v državnem zboru naravnost nasprotniki težnjam poštinih uslužbenecv po zboljšanju njih materijalnega stanja. V proračunskem osekcu je na primer stavil posl. Beer predlog, naj se sprejme v proračun 4.700.000 kron za zboljšanje plač poštinih uslužbenecv. Ta predlog je bil odklonjen in za odklonitev je glasoval tudi

edini kranjski poslanec, ki je v tem osekcu, klerikalec Ign. Žitnik! Takšna je ljubezen klerikalec do poštinih uslužbenecv!

— **Ljubljanska podružnica društva poštinih uradnikov** je imela snoči v gornji dvorani restavracije »pri Roži« svoj letošnji občni zbor ob prav lepi udeležbi. Otvoril ga je predsednik ofiočjal g. Mayer, ki je prisrčno pozdravil navzoče, imenoval za zapisnikarja ofiočjala Tomažina ter podal potem splošen pregled o društvenem delovanju v preteklem letu. V gotovem oziru je bilo to leto precej burno. Dosegli so poštini uradniki aktivitetno doklado, v kar je mnogo pripomogla dunajska organizacija. Da pride Ljubljana v višji plačni razred, se je vse potrebno storilo in se to pomakneje najbrž v kratkem doseže. Septembra je bil v Ljubljani sestanek, na katerem se je marsikaj potrebnega sklenilo. Dosegel se je nedeljski počitek za kolodvorski urad. Organizacija je vedno nastopila proti takim šefom, ki so nasprotovali njenim težnjam. Podružnica je bila vedno v stiku z drž. poslancem Hribarjem, ki se je vsikdar zavzel za poštne uradnike in storil za nje tudi potrebne korake v ministrstvu. G. predsednik je pozival člane na krepko organizacijo, ker čim trdnjša bo organizacija, toliko preje se bodo razpršile želje tistih ljudi, ki žele, da bi se razdružila. Podrobno poročilo o društvenem delovanju je podal nato g. ofiočjal Tomažin. Društveni večeri so bili jako pogosti, vedno dobro obiskani in jako živahni. Letošnje zborovanje podružnice se razlikuje od onih drugih let v toliko, da se ni več tarnalo in škripalo z zobmi med štirimi stenami pri zaprtih vratih, temveč se je skrbelo, da je prišlo v javnost vse, kar teži poštne uradnike in jim življenje greni. S tem so si priborili v javnosti ugled in opozarjali merodajne osebe na svoje obupno stanje. Vesel pojav društvenega delovanja se opaža posebno v tem, da so se tovariši začeli bolj zavedati svojega lastnega jaz, da so v službi države in ne sužnji poseidnih oseb. Ponehalo je dokaj tisto vsakega svobodnega človeka nevredno poniževanje, klečeplastvo, denuncijanstvo. Uradniki tovariši so si postali prijaznejši in zaupljivejši, kar se je v prejšnjih časih jako pogrešalo. Poštini uradniki dajejo v Ljubljani danes že drugim uradnikom lepe izgleda, kar se tiče organizacije. Poštini uradniki ljubljanski so zastopani pri gospodarskem društvu, pri denarnem konsorciju in pri novoustanovljenem stavbinskem društvu. Kar se tiče delovanja vse poštne organizacije, je omeniti, da so poštini uradniki po dolgem zahtevanju prišli do tega, da se osnujejo v najkrajšem času personalne komisije. To je jako važen uspeh, ali popolen bo šele, če bodo člani te komisije na svojem mestu. Odbor je imel 5 sej, društvenih večerov je bilo 5 in običajen vsepoštini shod. Lansko leto tik pred občnim zborom so se regulirale plače. Letos pričakujejo poštini uradniki zvišanje aktivitetnih doklad. Njih avanzma se pa kaj klaverno razvija, namreč glede kontrolnih uradnikov. Tekom leta je pobrala smrt asistenta Koomurja. Blagajniško poročilo je podal g. ofiočjal Hold. V začetku leta je imela podružnica 65 članov, koncem pa 57, kar je pripisovati, da se število uradnikov vedno manjša in nadomešča z ofiočjanti. Dohodkov je imela podružnica 576 K 72 v, stroškov 451 K 96 v, torej 124 K 76 v prebitka. Ker sta preglednika gg. Palčič in Lassbacher našla vse knjige in račune v najlepšem redu, je bil predlagan blagajniku absolutorij in sprejet. Nato so se vršile volitve. V odbor, ki se je takoj nato konstituiral, so bili izvoljeni gg.: ofiočjal Mayer (predsednik), ofiočjal Tomažin (podpredsednik), asistent Rötthl (tajnik), ofiočjal Sirnik (namestnik), kontrolor Hold (blagajnik), asistent Urbančič (namestnik). Odbornikov namestniki so gg.: ofiočjal Keil, ofiočjal Rak in ofiočjal Iv. Velepich, preglednika računov pa gg.: ofiočjala Lassbacher in Palčič. Nato so se prečitali predlogi, ki so se naročili odposlanec g. Mayerju, ki pojde na shod osrednjega društva na Dunaju. Ko so se prebrali pozdravi, ki so došli na zborovanje, se je g. Keil zahvalil gg. Mayerju, Holdu in Tomažinu, ki so vodili društvene posle, g. predsednik pa se je zahvalil gg. Velepichu, Keilu in Burianu za njih delovanje v odboru ter vsem premeščencem za njih zavednost, ki so jo izkazovali proti društvu. Pri slučajnostih je želel g. Rak, naj bi se agitiralo med poštini uradniki v Novem mestu, da bi vsi pristopili k društvu in da bi ne bil samo eden. Zahvali se »Slov. Narod«, ki je edini list, ki podpira tukajšnje poštne uradnike v njih stremeljenjih. Sklenilo se je nato, da pobira mesečni prispevek po 1 K (med tem je 20 v za potrebnostne in 20 v za organizacijski fond). Ko je gosp. Urbančič poročal glede uradniškega stavbinskega društva, ki dobi v krat-

kem državno podporo in povsod rane olajšave pri zidanju hiš, zahvalil se je g. predsednik za udeležbo in zaključil zborovanje ob polu 12.

Tečaj za gostilničarje v Ljubljani. Ako se priglasi zadosti udeležencev, priredi na predlog deželne zveze za tujski promet in po posredovanju kranjske trgovinske in obrtne zbornice obrtnopospeševalni urad o. kr. trgovinskega ministrstva meseca aprila t. l. osemteženski tečaj za gostilničarje s celodnevni poukom in praktično uporabo udeležencev v kakem gostilniškem podjetju. Namen tečaja je, dati udeležencem s praktičnimi in teoretičnimi navodili ono znanje in spretnost, ki sta potrebna, da se lahko vodijo boljše gostilniška podjetja česu primerno in dobičkasno. Navodila se raztezajo na kuhanje, kletarstvo, pouk o serviranju, proračun stroškov, knjigovodstvo in nauk o živilih. Šolnine se ne plačuje. Navodila obsegajo v posameznem sledeče predmete: A.) Kuhanje in kuharstvo. Obisk trga, nakupovanje kuhinjskih potrebščin. Praktične vaje v kuhanju in pripravljani jedi na dober avstrijski način, odgovarjajoč zahtevam z ozirom na okusnost, mehanjo, zunanjo obliko in štedljivost. Prikladne posebnosti slovenske narodne kuhinje. Pripravljanje jedi za na mizo. Tranširanje, garniranje itd. Kuhanje v veliki množini. Kuharski recepti, proračun stroškov, dodatni razgovor o najvažnejših živilih in užitninah z zdravstvenega in gospodarskega stališča. Ogledovanje modernih kuhinjskih opar. Kletarstvo, pivo in vino ter ravnanje z njimi. B.) Pouk o serviranju, dekoraciji jedilnih miz, skled, podstavkov. Delo v restavracijah. Sestavljanje in proračun menuev. C.) Enostavno knjigovodstvo in kupčijsko dopisovanje. Udeleženci dobe koncem tečaja potrdilo o obisku. Priglasit se je za ta tečaj čimprej mogoče pri deželni zvezi za tujski promet v Ljubljani. Tudi ustmena pojasnila daje pisarna te zveze v Ljubljani, hotel Lloyd, Miklošičeva cesta vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Zadruga krojačev, krojačic, klobučarjev, rokavičarjev in krznarjev v Ljubljani ima svoj redni zasedanje shod v nedeljo, dne 22. marca t. l. ob polu 10. dopoldne v mali dvorani hotela „Union“. Na dnevnem redu so med drugim tudi te točke: Pristop k zvezi krojaških mojstrov na Dunaju, (eventuelno) k zvezi deželnih zadrug. Volitev dveh odbornikov in enega namestnika, oziroma štirih odbornikov in dveh namestnikov, dveh računskih preglednikov, štirih zastopnikov k pomočniškemu zboru, treh članov v razsodniški odbor, v komisijo za preskušnjo vajencev, eventualno delegatov k deželni zvezi. Določilo doklade za leto 1908.

Slika Kranjske, ki jo je izdala „Deželna zveza za tujski promet“ v prid Bohinja, se je dosedaj razposlala v 3000 iztisih. Zveza je imela s sliko dosedaj 1268 K stroškov in vplačalo se je za sliko 1436 K, torej je do slej prebitka samo 168 K. Ker prometno društvo v Bohinju nujno potrebuje podpore, opozarjamo vse one, kateri so sliko obdržali in je dosedaj še niso plačali, naj blagovolijo malenkostni znesek po 1 K bržkomo goče doposlati, da se morejo računati zaključiti. Ako vsak stori svojo rodoljubno dolžnost in žrtvuje to malenkostno sveto, bi bilo znabiti mogoče bohinjскому prometnemu društvu izročiti vsoto 1000 K, kar bi bila vsekako izdatna podpora. V Bohinju se je za tujski promet v zadnjem letu toliko storilo, da so Bohinjci vsega občudovanja vredni. Sedaj nameravajo napraviti še kopališče, park — in kar je glavna stvar — umetno športno sankališče pod Črno prstjo. Rodoljubi, podpirajte torej to prizadevanje!

Uniformirane ženske v železnični službi. Železnično ministrstvo namerava uvesti za ženske, ki služujejo pri kolodvorskih blagajnah, posebne uniforme. Dosedaj je le znano, kake bluze in kape dobijo, ne ve pa se še, ali dobe tudi hlače in — meče.

Umrila je danes zjutraj ob polu 5. na cesti na Rudolfovo železnico št. 5 po kratki boleznj ga. Marija Buggenigova. Pokojnica je bila blaga in ljubezniva gosa, skrbna in pridna gospodinja. Med damami v Ljubljani in daleč okoli je bila znana kot izborna šivilja. Bodi ji blag spomin! Pogreb bo jutri ob 4. popoldne.

Znanstven pogovor pri nemškem gledališču in njegove posledice. Na kazenskem oddelku okrajnega sodišča je bilo včeraj jako živahno. Zbralo se je tam kakih dvajset umetnikov in umetnic nemškega gledališča in vsi so bili nervozni in razburjeni. Obravnavalo se je o dveh tožbah zaradi žaljenja časti, kateri tožbi sta se izkazali kot žalostna posledica znanstvenega pogovora o belih jetrih. V garderobi, kjer se umetnice in umetniki sicer v kolegijalni prijaznosti

slačijo in oblačijo, se je bila vnela strogo stvarna debata o belih jetrih, o postanku in o značaju te bolezni. Nazori so bili različni, toda eden izmed gospodov je bil vendar dobro poučen o stvari. Ker je pa gledališki umetnik in ne medicinec ter vsled tega ni posebno znan z medicinsko terminologijo, je svoje nazore pojasnjeval z umilivejšimi, popularnejšimi izrazi. Njegov namen je bil, dopovedati poslušalcem in poslušalkam, da so bela jetra bolezen ginekološkega značaja in pri tem seveda ni slutil, da bo njegova domača razlaga žalila sramežljivost ene navzočih kolegij. Ta koleginja je ne pričakovano posegla v razpravo o belih jetrih s tem, da si je energično prepovedala, v njeni navzočnosti govoriti take »svinjarije«. Seveda se je zdaj čutil žaljenega kolega, ki je imel besedo o belih jetrih; užaljen je bil, da se je njegova znanstvena razlaga belih jeter proglasila za »svinjarijo« in maščeval se je takoj in sicer kruto. Zaklinal je sramežljivi kolegiji s porogljivim glasom: »V Budjevojicah ste še vse drugače svinjarije z veseljem poslušali.« Spomin na Budjevojice mora imeti svoj posebni pomen — zakaj na tak način apostrofirana umetnica je v trenutku pozabila na svojo žensko dostojanstvo in je kolegu, ki jo je tako razžalil, pripeljala vehementno zausnico. Navzočni poslušalci so preprečili, da ni vnelo daljše pogovarjanje z rokami, pogovarjanja z besedami pa niso mogli ustaviti. To se pravi, govoril je samo specializist za bela jetra in sicer v tako domačih izrazih, da je obsegala vsaka beseda žaljenje. Zaradi te zausnice in zaradi teh žaljenj je bila včeraj obravnavana. Neki, kot prica zasliski igralce, je bil tako razburjen, da je prisegel z besedami: »Ich schwöre einen reinen Meineid.« Tekom obravnave je nastala mala revolucija. Dr. Hribar je bil nekega igralca, ki mu je vedno segal v besedo, ostro zafrknil. Takoj so se igralci prerinili skozi barijere se vsuli okrog njega in razburjeni protestirali, da jih je razžalil in obetali, da ga bodo tožili. Viharne razprave konec je bil, da je sodnik oprostil toženega umetnika in toženo umetnico. A če je sodnik menil, da bo gledališka družba s to salomonsko sodbo zadovoljena, je bil v zmoti. Ogorčenje je veliko, zlasti, ker je bila koga na to obravnavo z dvema drugima igralcema, ki sta se iz vsakdanjih nagibov malo oklofotala in sta bila oba obsojena vsak na 20 K. Mož, ki je pri znanstvenem pogovoru o belih jetrih imel prvo besedo, je vsled tega sploh izgubil vse zaupanje v pravičnost tega sveta.

Javno predavanje. V nedeljo, dne 22. t. m., popoldne ob 2. uri, bo v šišenski čitalnici o. kr. živinozdravnik gosp. Adolf Ribnikar javno predaval 1.) o živinski zavarovalnici; 2.) o prvi pomoči v živinozdravstvu; 3.) o živinozdravstvu s posebnim ozirom na krmljenje. Na to poučljivo predavanje se vabi poleg članov kmetijske podružnice tudi vse druge, ki se za gospodarske predmete zanimajo.

Pošne razmere v Spodnji Šiški so vzrok mnogim pritožbam, ki jih dobivamo od več strani. Danes se nam piše sledeče: Nakaznica, oddana v Novem mestu 14. t. m. popoldne ob 4. na naslov R. O. v Sp. Šiški, je bila vročena šele 16. t. m. popoldne ob 1., čeravno je prejemnik le nekaj korakov oddaljen od pošte. Ker se dogajajo na tej pošti že tolikokrat navedene opravilne pritožbe, bil bi že skrajni čas, da o. kr. pošto nadzorništvo vendar napravi še enkrat na pošti v Sp. Šiški tak red, kakor je pri drugih poštah, da ne bo ljudstvo toliko trpelo, kajti to je že odveč, kako se na tej pošti dela.

Narodna čitalnica v Ribnici uprizori s svojimi diletanti pod spretnim vodstvom g. Toporiša v nedeljo, dne 22. marca Anzengruberjevo žaloigro „Krivoprisežnik“. Ta predstava se vrši v prid društvu „Za otroško varstvo in mladinsko skrb, za sodni okraj Ribnica“, katero se je v najnovejšem času ustanovilo vsled sporazumnega oklica bl. g. nadsvetnika Višnikarja in pred. g. dekana Dolinarja. Pričakovati je tedaj polnoštevilne udeležbe ribniškega občinstva, pa tudi vnanji gostje dobro došli!

Vinski semenj v Krškem. Kakor prejšnji, se je tudi včerajšnji vinski semenj v Krškem povoljno obnesel, kajti dasi se je pričela prava kupčija šele proti poldne, prodalo se je glasom zabeležkov 1165 hektolitrov ali 2080 veder po 36—44 h. Vina so kupcem splošno ugajala, le s ceno se mnogi niso mogli sprijazniti; in ker vinogradniki vedo koliko jih vino stane, zato se je marsikatera dobra kupčija razdrila. Kakor smo se prepričali, je sicer v krškem okraju še dosti vina, posebno v Veliki dolini, Čatežu, na Raki, pri Sv. Dahu, na Studencu itd., toda da bi pozneje cena vinu še bolj padla, kakor sodijo gg. vinski kupci, jako dvomimo. Po našem mnenju je bila sedaj za kupce

jako ugodna prilika skleniti dobre kupčije. — Na tem semnju so nakupili vina naslednji gg. vinski trgovci in gostilničarji: Lende, M. ak, Kos, Črne, Črnič, Čišnovar iz Ljubljane, Dolničar A. iz Trbovelj, Robavs, Dermastija iz Šmartnega pri Litiji, Tomž iz Šiške, Lavrič in Gradman iz St. Vida nad Ljubljano, Grad Ivan iz Beričevega in Grad Jernej iz Dragomelj, Jesih in Bohinec iz Medvode, Sušteršič iz Zapeč, Zajec iz Soteske, Žarn in Banič iz Krškega, Müller iz Domžal, Vilfan iz Ježice, „Slepi“ Janez iz Trate in Mejač iz Komende. Drugi so se podali naravnost v razne vinske gorice.

Svarilo vinogradnikom! C. kr. kmetijska družba štajerska svari vinogradnike pred nakupom in nasaenjem teh-le trtnih vrst: Noah (zelena), Elvira (bela) in Delaware (rdeča in bela). Teh trtnih vrst se namreč loti trtna uš in dajejo tudi te trte vino manj vredne kakovosti ter bi tako utegnile dobro ime, ki ga danes imajo štajerska vina, zdatno oškodovati.

Glavo je zmečkala transmisija na Pujski gori mlinarju Josipu V ogrincu, ko je mazal kolesje.

Sadjarstvo na Štajerskem se je zadnjih 30 let kaj uspešno razvilo. Ob ugodnih letinah se izvozi letno do 10.000 vagonov pa tudi več sadja — večidel jabolk — v Nemčijo. A ravno toliko, če ne še več pa se sadja doma spreha in je pijača, ki se tako dobi, če računamo star štartnjak povprečno po 20 K, vredna 12 milijonov kron na leto! Zato pa le pridno dalje sadite sadna drevesa, zlasti jabolne!

Nenavadna smrt. Pri Svincu na Koroškem si je rudar Hartl natkanil krinko na obraz, se predstavil ženi, nato pa stopil pred ogledalo. Komaj se je pa pogledal, se je zgrudil in umrl. Zadel ga je kap.

„Zveza narodnih društev“ na Goriškem pridno deluje. Jako hvalevredno je, da dela za probujno slovenskega ljudstva tudi v pomerju goriškega mesta. Pred kratkim je ustanovila „Zveza“ izobraževalno društvo za Rožno dolino in Staro goro v Gorici, sedaj je ustanovila novo izobraževalno društvo za Ajševico. Pristopilo je k društvu takoj okoli 40 članov in članic.

Kap je zadel v Solkanu I. Korsiča. V par urah je bil mrtev.

„Klub slovenskih pravnikov na Dunaju“ je imel pretekli teden svoj drugi redni občni zbor. Iz poročila klubovih odbornikov o delovanju kluba posnemamo sledeče: Jeseni se je vdejavila potreba po ustanovitvi pravniškega kluba, ki naj bi izpopolnjeval strokovno izobrazbo slovenskega pravniškega naračaja, zbiral statistiko pravnikov in za nje določenih mest, da se sistematičnim delom čuva narodno pojest. S kratka: Bil naj bi majhno središče, ki na podlagi samopomoči nadomešča slovenskim pravnikom ono veliko torišče jurisprudence, po katerem že toliko časa zaman hrepenimo. Opozorili smo svojočasno slovensko javnost, zlasti slovenske pravnike v ožji domovini, na to, z vljudno prošnjo, da nas podpira v naših težnjah, bodisi moralno, bodisi gmotno. Vemo sicer, da je primoran slovenski inteligent, kakor pri nobenem drugem narodu, žrtvovati mnogo na oltar borne domovine, zato si nismo mogli mnogo obetati, pričakovali pa nismo, da naše stremljenje ne bo rodilo sploh nikakega odziva. Umevno je torej, da klub, navezan samo nase, ni mogel vršiti svoje naloge v tej meri, kakor bi jo bil sicer. Ker se klub bliža drugemu tečaju svojega obstoja in želi z uspešnim delom pokazati svoje življensko potrebo in pravico, se nam je zdelo potrebno, ponovno blagohotno opozoriti slovensko javnost nanj.

Tasta ubila in moža težko ranila. Štefan Kosar v Potoku pri Popovaču na Hrvaškem se je oženil pred dvema leti z Maro Vrbaničevno. Dekle je bila hči siromašnih staršev, dočim je Štefan sin Imbre, najbogatejšega kmeta v Potoku. Že takoj po poroki ni bila mlada žena všeč tastu, a to samo radi tega, ker ni doneslo sinu nobene dote. Pogosto je prišlo do prepira med njima, a ju je Štefan vselej umiril. V sredo popoldne so sedli vsi h kosilu, le Imbro ni hotel sesti, češ, da naj se Mara izgubi iz njegove hiše, ali pa bo on spodil moža in ženo proč. Sin Štefan se je pokoril očetovi volji ter sam rekel ženi, naj gre k svojim staršem, ker on ne more več z njo živeti. Mara videč, da je tudi njen mož proti njej in to radi očeta, sklene strašno maščevanje. Šla je v sobo, vzela seboj najpotrebnejše reči, med temi pa tudi tasto v nabit samokres. Od moža se je poslovila, tasto pa dejala, da ne bo dolgo zemlje tlačil. Naj pošlje po župnika, da ga izpove, ker ne bo več dolgo živel. Starec ni slutil nobenega zla, ampak le čakal, da je sinahna odšla. Ko je Mara prišla k svojim staršem, sta ji ta dva začela očiti

tati, zakaj je vzela takega človeka za moža. Ženska je pograbila samokres in se vrnila h Kosarju. Starega je našla, ko je luščil koruzo. Oddala je vanj tri strele in ga smrtno ranila, da je umrl čez par ur, ko je pa dobila moža, je pa še na tega ustrelila, da se je težko ranjen zgrudil. Ubijalka se je nato sama javila sodišču.

Trgovske razmere v Mehiki.

Tvrde, ki imajo trgovske zveze z Mehiko, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važna poročila o sedanjih trgovskih razmerah v Mehiki

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do vseh petek slededeč zanimiv spored: Čudni izprehod. (Komično). Morski strahovi. (Drama). Touareg. (Interesantna, po naravi posneta projekcija). Judita in Holofer. (Drama). Umetnikova preselitev. (Smešno). V petek sodeluje „Društvena godba“ pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8. zvečer.

Zlikovci. Včeraj popoldne so se neki mladi zlikovci spravili s sekirami nad ograjo pri Zalaznikovem vrtu v Rebru in napravili s tem znatno škodo. Zlikovci so znani. Danes po 2. uri zjutraj sta po Slomškovi ulici razgrajala in po oknih trkala dva razgrajča in pri tem pobila pri dveh hišah šipe ter napravila 4 K 80 h škode.

Kako se pride do denarja, je pokazala pred par dnevi neka izkuharica. Delavec Anton Š. nodi v dotični izkuh na hrano in jo plačuje vsako soboto. Ko pa je sedaj, kakor običajno, špet prišel, mu izkuharica seže naglo v žep ter vzame iz njega 14 K denarja, potem pa zbeži v spalno sobo. Izkuharica se bo poučila, da to ni bila prava pot.

Dve glavi in dve srci je imela danes zjutraj neka ženska v Šolskem drevoredu in sicer svoje in telečje srce in svojo in prešičevo glavo. Svojo glavo in srce je nosila s seboj seveda že od rojstva sem, prešičeve glave in telečjega srca se je pa polastila pri mesarjih. Ker jo je pa tržni organ pri tatvini zasacil in ji odvzel tujo last, je morala ženica iti domov sama s svojo glavo in srcem.

Tatvini. Izkuharici Jožefi Karlinjevi je bila danes ponoči ukradena z dvorišča na Radekega cesti št. 1 16 K vredna dvokolnica. — Hlapcu Francetu Jemcu je bil ukraden 14 K vreden prstan. Osumljenec je znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpejalo z južnega kolodvora v Ameriko 7 Slovencev, nazaj je pa prišlo 90 Hrvatov in Slovencev. 40 Lahov je šlo v Kočevje, 22 v Baljak, 52 Hrvatov in 50 Macedoncev je šlo v Heb, z Dunaja se je povrnilo 12 Kočevjarjev, iz hrvatskih šum pa 10 slovenskih tesačev.

Izgubljene in najdene reči. Hlapec Alojzij Sršen je izgubil denarnico, v kateri je imel 13 kron. — Sprevednik Iv. Herič je našel manjšo vsoto denarja. — Hlapec Jožef Javornik je našel denarnico, v kateri je bila manjša vsota denarja. Oboje dobe izgubitelji nazaj pri magistratu.

Pri Marčanu na Rimski cesti 19 igra ljubljanski sekstet dne 19. t. m. na čast vseh Pepc in Pepčkov.

Veliki vojaški koncert na čast vsem Josipinom in Josipom je danes zvečer v restavraciji na kolodvoru (restavrat g. Jos. Schrey). Nastavi se salvatorskopivo.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri večer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. zvečer. Vstopnina prosta.

Drobne novice.

— Pruski princ Albreht, ki je bil poveljnik 13. nemškega voja, je odlovljen iz armade ter ne sme več nositi uniforme. Vzrok je ta, ker je imel princ očitno ljubavno razmerje z omoženo baronico Liebenberg.

— Princ — župnik. Princ Egon Hohenlohe je imenovan za mestnega župnika v Sibirju na Sedmograškem.

— Za državne gozdarske delavce se je uvedlo znatno zboljšanje gmotnega položaja. Polovica delavcev pride v prvo plačilno kategorijo, 30% v drugo in 20% v tretjo. Tudi dobe delavci stanarino po dveh razredih.

— Morilec svoje tašče bivši odvetnik dr. Hau je zbolel v ječi za naglo jetiko.

— Zenski punt. V Villanovi na Španskem so se spuntale ženske zaradi zopetne uvedbe užitninskega davka. Meščanska garda je streljala ter usmrtila dve ženski, 28 jih pa ranila.

Delavske kompanije. Vojna uprava namerava v slučaju, da se uvede dveletna vojaška služba, ustanoviti posebne delavske kompanije, v katere se uvrstijo manj sposobni novinci, da bodo opravljali razna dela, da se

ostali vojaki ne odtegnejo s takimi opravki resnični vojaški vežbi.

— Nemški cesar v Dalmaciji. Povodom vožnje na jug se ustavi nemški cesar tudi v nekaterih dalmatinskih mestih, kjer ga pozdravi v cesarjevem imenu kateri nadvojvoda.

Razne stvari.

* **Nemštvo na Dunaju.** Iz obširnega poročila, ki ga je izdala komisija obrtne šole na Dunaju, posnemajmo sledeče: Na obrtnonadaljevalni šoli v II. okraju — Blumauer-gasse — je 25 nemških in 95 čeških vajencev; v Holzhausergasse je 30 nemških 139 čeških vajencev. — V IX. okraju — d' Orsaygasse — je 41 nemških in 179 čeških vajencev. V X. okraju — Alksingergasse — je 112 čeških vajencev, a samo 4 nemški vajenci. In tako razmerje vlada skoro v vseh obrtnonadaljevalnih šolah. — V pripravljanih težjih dunajskih obrtnonadaljevalnih šol je 5816 čeških, 341 madjarskih, 290 poljskih, 103 slovenskih, 60 hrvaških — 3432 nemških vajencev, nemških vajencev je komaj 1/3. — In sedaj lahko na prste izračunamo, kdaj postane Dunaj druga Praga.

* **Loterija ogrevalnih sob.** Zrabanje bo nepreklicno že 2. aprila t. l. v dvorani za žrebanje c. kr. blagajnice drž. dolgov na Dunaju I., Singerstr. Loterija ima 1500 dobitkov, vrednih 55.000 K. Srečka stane 1 K in se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni I. Spiegelgasse 15.

Književnost.

— „Slovenski Trgovski Vestnik“ ima v št. 3. naslednjo vsebino: 1. Olajšave glede sposobnostnega dokaza za trgovinske obrate. 2. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 3. Nekaj določil izvršnega ukaza k zakonu o penzijskem zavarovanju. 4. Pravno razmerje med šefom in nastavljencom. 5. Pravni red ustanovljenja delniških družb. 6. Iz trgovske prakse. 7. Raznoterosti: Akoija v korist trgovine z vinom. — Kaj se sme prodajati pod imenom olivno olje? — Obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko ter prodajalcev čevljev. — Iz poročila o obrtnonadaljevalnih in obrtno-pripravljalnih šolah na Kranjskem. — Trgovinski in obrtni muzej v Belemgradu. 8.) Slovensko trgovsko društvo v Celju. 9.) Slovensko trgovsko društvo v Mariboru. 10.) Društvene vesti. 11.) Trg. bolnišnica in podporno društvo v Ljubljani.

— **Potresi na Kranjskem in na Goriškem l. 1905.** Ravnokar je izšlo uradno izvestje o teh potresih. Sestavljen je je referent za omenjeni kronovini g. profesor Seidl z njemu lastno vestnostjo in natančnostjo. Pregledovanje te knjižice je jako podučno. Zabeleženo je kje in kdaj je bil v kakem kraju potres in zabeležene so smeri potresnih sunkov ter dodani znanstveni zaključki vseh teh pojavov. L. 1905. je bilo na Kranjskem 74 potresov.

— **Die russische und ukrainische Idee in Oesterreich.** Von Dr. Dmitrij Markow. To je naslov brošure, ki jo je spisal dr. poslanec dr. Markow. V tej brošuri dokazuje pisatelj, da je razlikovanje med Malorusi in Velikorusi v kulturnem in jezikovnem oziru umetno narejeno, da pa so Malorusi in Velikorusi en sam narod, ki govori sicer dve narečji, kateri narečji pa sta si bolj podobni, kakor severna in južna nemščina.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Vročekrvi ljubimec. Matevž Bašelj, hlapec v Begunjah, je prišel dne 17. novembra m. l. s svojim tovarišem v gostilno Ivane Kavčič na Dovje. Tam je bivala njegova bivša izvoljenka in ker so bile že hišne duri zaprte, ga je ujezilo, da je jel metati kamenje v psa, ki se je nahajal na dvorišču. Ko je pa gospodinja psa v hišo spravila in vežne duri zaklenila, jelo je kamenje leteti skozi šipe v sobo in vežo, tako da so bili domači v strahu in nevarnosti. Obdolženec ni hotel svoje krivde priznati. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe.

V barako je vlomil bajtar Janez N a r a t. Baraka je last Jožefa C e v a. Temu je odnesel Narat več rokdelskega orodja in nekaj posteljne oprave in skupni vrednosti 16 K 46 v. Po storjeni tatvini je pobegnil s potnim listom svojega bratrance v Ameriko, a se že čez par mesecev zopet povrnil domov. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

V cerkvi je nagajal. Janez K a l a n, posestnik sin v Voklem je prišel nekaj pijan k polnočnici na sveti

večer, ter jel glasno v cerkvi govoriti, zlasti ko so se ljudje na prsa tolkali, je glasno rekel: »le fest se tolcite«.

Tudi navzočim ženskam je nagajal, poleg tega pa še nesramno govoril. Obsojen je bil na en mesec zapora.

Zasačila ga je. Marija Glavan, kajzarica v Skriljih, je zasačila poselnikovega sina Jožeta Ruparja, ko je ravno po lestvi iz skednja lezel. Sin Janez Glavan je šel takoj gledat v svoj zaklenjen kovčeg in zapazil, da mu je iz njega izginil bankovec za 20 K. Sicer je ležal drugo jutro izmaknjeni bankovec na oknu Glavanove hiše, a bilo je prepozno, ker je bila tatvina že naznanjena. Obsojen je bil Rutar na 5 mesecev težke ječe.

Zrel tatici. Že večkrat zaradi tatvine kaznovana Polona Pestator, kočarja žena in tudi že kaznovana kočarica Ana Lavrič iz Gradišča sta delali na neki njivi blizu Hirsmanove hiše. Ker ga obe radi pijeta, porabili sta priliko, da sta se vtihotapili na ta način v Hirsmanovo hišo, da je ena stala na straži, druga pa iz nezaklenjene hiše izmaknila 32 K. Obema je bilo pa še dokazano nekaj drugih tatvin v skupni vrednosti 18 K. Polona Pestator je neki dan, ko je svojo tovarišico popivala, vpila obrnjena proti Hirsmanovi hiši: »Le pijmo ga, saj imajo ri Hirsmanovih dosti ceparjev in finfarjev.« Pestator je bila obsojena na 6 mesecev, Lavrič pa na 2 meseca težke ječe.

Izpred porotnega sodišča v Mariboru.

Poneverjenje. Pri okr. sodišču v Ptuj so bili uslužbeni 28letni Alojzij Finžgar iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju kot pisarniški pomočnik, 27letni Ignacij Marinič z Janžovskega vrha kot pisarniški oficijant in 26letni Karel Vesjak iz Meretincev kot pisarniški pomožni uradnik. Obtoženi so bili uradnega poneverjenja in sleparije, češ, da so na sodne akte lepili že obrabljene koleke, denar za koleke pa porabili zase. Obravnava je pa pokazala, da je državno pravdnitvo v svoji vestnosti nekoliko prehitelo obtožilo obtožence. Vesjaka so izpustili že med obravnavo, onadva sta pa bila obsojena le zaradi navadnega poneverjenja in sicer Finžgar na 3, Marinič pa na en teden zapora. Pri obravnavi so padle besede, da se pri ptujskem sodišču že 20 let poneverjajo koleki!

Uboj. Oskrbniku pristave v Samarku, Ivanu Krepku, so ljudje dopovedovali, da ima hlapec Ivan Plavec črno razmerje z njegovo hčerjo Ano, dasi na vsej stvari ni bilo nič resnice že zato ne, ker je Plavec pohabljenec, ki bi ga Krepkova hči gotovo ne marala. Krepek je zaradi tega rohnel nad hlapcem in mu pogosto grozil, da ga ubije. Ko je pa nekoč še šel od zlobnih jezikov, da se imata še Plavec in njegova (Krepkova) žena rada, razburilo mu je vse živce, da je šel s sekiro nad hlapca in ga hotel ubiti. Plavec je zbežal, se oborožil s kolcem in ko ga je Krepek znova napadel, odbil mu je udarec, izvil sekiro iz rok in udaril z njenim ušesom po glavi, da se je nezavesten zgrudil in umrl osled tega udarca. Plavec je bil obsojen na 2½ leti težke ječe.

Drugi uboj. 13. januarja je delalo pri Francu Juriču v Frajhamu na Pohorju več delavcev, med temi kočarjev sin Ivan Laznik in fant Franc Petelinšek. Zvečer je prišlo med tema dvema do pretepa, v katerem je Laznik Petelinška z nožem tako sunil v hrbet, da je 3. marca umrl. Obsojen je bil na 3½ leta težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Minister zunanjih del na Semrniku.

Dunaj, 18. marca. Minister zunanjih del baron Aehrenthal je s svojo rodbino odpotoval v Semernik v trenutku, ko je po njegovi krivdi sfera profesorja Wahrmunda povzročila težko krizo v Beckovem kabinetu.

Intervencija papeževega nuncija.

Dunaj, 18. marca. Večerni list »Fremdenblatta« javlja, da je papežev nuncij Gramitio že 3. t. m. interveniral pri ministru Aehrenthalu v aferi Wahrmund in pripominjal, da je nuncij to storil brez vednosti Vatikana.

Dunaj, 18. marca. Napram uredniku »Neues Wiener Tagblatt« se je razvil uditor papežev nuncij Nicoterra, da je nuncij pri svoji intervenciji pri Aehrenthalu naglašal, da je položaj, ki je nastal sled Wahrmundove brošure, nevzdržljiv, ter zahteval, da se mora Wahrmund odzvati profesora katonskega prava in da ga je treba prenesti iz Inomosta.

Dunaj, 18. marca. V klerikalnih krogih se zatrjuje, da smatra Vatikan konkordat še vedno za veljaven, ker se je samo enostransko razveljavil. Z ozirom na to je bil papežev nuncij baje upravičen, da je interveniral pri vladi glede afere Wahrmund.

Slovansko - romanski blok.

Dunaj, 18. marca. Slovanski in romanski člani proračunskega odseka so pod predsedstvom dr. Ploja nadaljevali svojo konferenco glede skupnega postopanja v proračunskem odseku. Konferenca ni bila še končana in se bo nadaljevala prihodnje dni.

Proračunski odsek.

Dunaj, 18. marca. Poslanec Korošec je predlagal, naj bi odsek jutri ne imel seje z ozirom na to, ker je jutri v južnih deželah praznik. Predlog je bil sprejet s 13 proti 12 glasovom. Ta sklep proračunskega odseka bodo izpodbijali. Radi intervencije papeževega nuncija v aferi Wahrmund je prišlo med posl. Seitzem in krščanskimi socialci do ostrih spopadov. Seitz je imenoval Granita »nadležnega inozemca«.

Socialno-demokratski shod v Zagrebu.

Zagreb, 18. marca. Socialni demokrati so imeli večeraj tu velik shod, ki se ga je udeležilo okoli 4000 ljudi. Na shodu je govoril posl. Korač, ki je ljuto napadel vlado in Starčevićovo stranko. Na zborovanju se je sprejela ostra resolucija, naperjena proti baronu Rauchu in njegovi vladi.

Revolucija na otoku Haiti.

Pariz, 18. marca. Iz Port au Prince javljajo, da so zastopniki vellesil sklenili, da bodo predložili, ako se razmere v kratkem času ne uredijo, predsedniku Alexisu ultimatum, v katerem bodo zahtevali, da mora odstopiti in izročiti vladno krmilo drugim sposobnejšim rokam.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešajoča, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar. A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tschaluben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepratat, za znanoval z varnostno znamko in podpisom. 4 36-4

Rogaški nareja apetit, Tempel-vrelec' pospešuje prebavljanje in ureja odvajanje. Dobiva se pri firmah M. Kastner in Peter Lassnik v Ljubljani. 812-8

Se dobi povsod! Kalodont neobhodno potrebno zobna Cremlje zdrži zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana Tanno-chinin tinktura za lase katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodlom 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rasljova cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran. Jožefovega jubil. mostu. 25-11

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda.

G. Ant. Kraigher v Senožčah K 20.—, katere je nabral v veseli družbi podgrajskega omizja pri pristni, prozorni fontanski kraški kapljici. — G. M. Ambrožič v Novi Sušici K 10.—, mesto venca na krsto svakinje g. A. Krajc v Grahovem. — G. T. Švigelj na Selšču K 10.—, mesto venca na krsto g. Krajcove v Grahovem. — G. Angela Petrič, učiteljica v Knežaku na Krasu K 12.—, katere je dobila za prodane zvončke v veseli družbi vrlih narodno-naprednih dam in gosposod iz Il. Bistrice, Trnovca, St. Petra, Zagorja in Knežaka v gostilni g. nadučitelja Drag. Česnika. — G. Josip Polley v Mariboru K 10.—, kot nabrani narodni davek za mesec svečan. — G. Pepca Majzeljeva iz Bele cerkve K 6.40, katere so darovali izletniki iz Novega mesta. — Gosp. dr. Fr. Strelec, c. kr. notar v Gornji Radgoni K 17.40, katere je deloma nabral v naprednjaški družbi pri Sv. Jurju na Šč., deloma zložili kvartopirci v G. Radgoni, deloma pa podaril nek gospod kot dobljeno napitnino. — Preostanek od nagrobnega venca na krsto g. Bradla K 2.— — G. Alojzij Semič K 2.— — Kavalirsko omizje »brez revežev« v restavraciji Zupan K 5.— — G. Mici Bratanič v Cerknici K 2.10, kot izgubljen stav. — G. Fr. Gatej, urar v Tolmini K 23.40, katere so darovali na dan deželnozborske volitve dne 6. t. m. razni rodoljubi. — Skupaj K 120.30. — Srčna hvala! — Živeli!

Za Trubarjev spomenik: G. Ant. Kraigher v Senožčah K 2.—, kateri je nabral v veseli družbi podgrajskega omizja. — Srčna hvala!

FRANC JOŽEFOVA GRENKA VODA odlično naravno odvajajoče sredstvo

Meteorološko poročilo.

Vlšina nad morjem 205. Srednji srčni tlak 736.9 mm

marca	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	9. sv.	731.6	21	sr. svah.	oblačno
18.	7. sv.	727.6	17	sr. svah.	dež
	2. pop.	726.5	4.4	sr. vjvsh.	

Srednja večerajša temperatura: 2.6° normalna 3.8°. — Padavina v mm 3.1.

Zahvala. 990

Povodom smrti naše nepozabljene soproge in matere

Antonije Krajc roj. Švigelj

izrekamo tem potom našo najpriščnejšo zahvalo preč. duhovščini osobito preč. gosp. župniku A. Rajčeviću, nadalje velespoštovanemu učitelstvu za častno spremstvo s šolsko mladino, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so prišli od daleč naokrog, da so spremlili predrago pokojnico k zadnjemu počitku oziroma položili prekrasne vence na njeno krsto.

Grahovo pri Rakeku, dne 14. marca 1908.

Zaljubljeni ostali.

Brivski pomočnik 1003-1

se sprejme v stalno službo.

FRAN FERK, Domžale.

Sedlarski pomočnik

mlajši, se sprejme. Plača po dogovoru.

JOŽEF KINN 982-1

sedlar v Postojni.

Gostilna

v Narodnem Domu v Celju

se odda s 1. junijem pod ugodnimi pogoji v najem. 995-1

Natančnejši pogoji se izvedo pri Posojilnici v Celju, katera sprejema tudi ponudbe do 10. aprila 1908.

Ura z verižico

za samo K 2.—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šlezjska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno 36-urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi šleto garancijo. — Po povzetju razpošilja Frusko-šlezjska razpošiljalnica

F. WINDISCH v Krakovu U/38.

NB. Za nengajajoče denar nazaj. 1000 999

Zajamčeno nepremočljivo mazilo za usnje HEVEAX! 243 17

dela usnje mehko, trdno in zajamčeno nepremočljivo. Pločevinasta škatlja s čopičem stane 3 K, 10 škatelj 25 K. Na strokovnih razstavah samo najvišje odlike.

Zaloga za Kranjsko: FR. SZANTNER v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Predzadnji teden. Loterija za ogrevalne sobe

1500 dobitkov efektivne vrednosti K 55.000.

Prvi trije glavni dobitki K 30.000, 5000, 1000, se na dobitnikovo zahtevo po odbitku 10 odstotka in postavnega dobitvenega davka izplačajo v gotovem denarju.

Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni Dunaj 1, Spiegelgasse 15. 347-6

V „Angleškem skladišču oblek“ 1001-1

se bo zaradi pomanjkanja prostora in ker vsak dan dospe sveže blago, že sedaj za lastno ceno prodajala najmodernejša in najfinjša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Gospodu Bergantu Josipu v Turjaku.

Prav kmalu bo napolnil dan
In glas razlegal se glasan.
U Turjaku lepem ljubem tod
Mi praznovali bomo god,
Imendan bo učitelja,
Turjačanom priljubljenega.
Ker mož je zmeraj naprednjak
In noče biti črni spak,
K Bergantu danes vodi pot
Čestitaj gremo mu za god
In voščimo s Turjaka vsi:
Predragi nam učitelj Ti,
Ohrani Bog Te mnogo let,
Da god bi praznoval Ti spet!

993 **Turjaški naprednjaki.**

Mesečna soba

s posebnim vhodom in balkonom

se odda za 1. april t. l. v Židovskih ulicah št. 1. 993-1

Več pove Fani Bilina, ravnotam.

Absolventinja trgovskega tečaja z dobro predizobrazbo želi službe kot

Kontoristinja (praktikantinja.)

Prijazne ponudbe se prosijo pod »delavnost« poste restante, Ljubljana. 996-1

Blagajne, varne proti požaru in vlamu, »Fox« pisalni stroji, ameriško pohištvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Bečko skladišče blagajna,** delničarsko društvo Zagreb, Illica 22. 3424-70

V „Narodni kavarni“ se vrši

Jutri, v četrtek, 19. marca na čast vsem

Pepcam in Pepčkom velik KONCERT ljubljanske Društvene godbe.

Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča **FRAN KRAPEŠ** kavarnar.

Zajamčeno nepremočljivo mazilo za usnje HEVEAX! 243 17

dela usnje mehko, trdno in zajamčeno nepremočljivo. Pločevinasta škatlja s čopičem stane 3 K, 10 škatelj 25 K. Na strokovnih razstavah samo najvišje odlike.

Zaloga za Kranjsko: FR. SZANTNER v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Predzadnji teden. Loterija za ogrevalne sobe

1500 dobitkov efektivne vrednosti K 55.000.

Prvi trije glavni dobitki K 30.000, 5000, 1000, se na dobitnikovo zahtevo po odbitku 10 odstotka in postavnega dobitvenega davka izplačajo v gotovem denarju.

Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni Dunaj 1, Spiegelgasse 15. 347-6

V „Angleškem skladišču oblek“ 1001-1

se bo zaradi pomanjkanja prostora in ker vsak dan dospe sveže blago, že sedaj za lastno ceno prodajala najmodernejša in najfinjša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

G. Jožefu Plankarju želi jo vse najboljše

3a veseli god stalni gostje.

1003

3 kroj. pomočnike sprejme takoj v stalno delo Ivan Zvezda, krojaški mojster, Kurja vas, Jesenice na Gorenjskem. 992

Soba, večja ali manjša, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se odda 1 ali 2 gospodoma tudi s hrano. 991

Več pove uprav. »Slov. Naroda«.

Zidarski polir želi službe.

Ponudbe prosi pod »trezen« Sv. Ilj v Slov. Goricah na Štajerskem poste restante. 980-1

988-1

Hiša z vrtom

v mestu, še mogoče z gestilno ter majhnim gospodarskim poslopljem, vse v dobrem stanju, se želi kupiti.

Ponudbe na upravištvu »Slovenskega Naroda« pod »J. H.«

Deček

poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, vešč tudi nemškega jezika, se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovino z mešanim blagom Ivana Auer v Trzinu (Gorenjsko). 979-1

Gospodična

bi se rada izvežbala v gospodinjstvu, posebno v kuhinji, želi vstopiti pri kakih boljših meščanskih rodbini. Pripravljena je opravljati vsa lažja gospodinjstva dela. 954-3

Cenjene ponudbe prosi pod šifro »Zora 15« Ljubljana. Glavna pošta, poste restante.

Gostilničarska koncesija

se takoj odda.

Več se izve pri g. Fani Bilina v Ljubljani, Židovske ulice šte. 1, I. nadstropje. 994-1

Obrtnošolec

vešč slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, vaje stavbnega risanja, želi priti v kakšno 981-1

stavnno pisarno.

Pisma se prosi pod »zvest« Sv. Ilj v Slov. Goricah na Štajerskem, poste rest.

Sprejemem v službo zanesljivega stavbnega polirja

Vstop takoj.

Ponudbe s pogoji naj se pošljejo pod Val. Scagnetti, Krško. 967-3

Na čast vseh Pepic in Pepčkov bo jutri, na praznik v gostilni pri MARČANU na Rimski cesti šte. 19

KONCERT seksteta na lok.

Začetek ob 8. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča gostilničar. 997

Velikanska pesa

Quedlinburška

899-2

ameriški zgodnji grah, ameriški oves Willkomm, Jeruzalemski ječmen, rusko laneno seme iz Rige, ocentne buče, vsake vrste deteljno, travno in zelenjadno seme, zanesljivo kaljivo se dobiva pri

Petru Lassniku v Ljubljani
nasproti frančiškanske cerkve.

Veletgovina dalmatinskega vina

Br. Novaković

Telefon št. 244. Ljubljana Telefon št. 244.

Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji. Priporočajo slav. občinstvu svoja pristna rdeča, črna, bela in desertna vina; kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah. 910-3

Ceniki in vzorci poštnine prosto.

Št. 9523

922-2

Razglas.

V smislu § 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887. l. št. 22 dež. zak.) se naznanja javno,

da so imeniki volilnih upravičencev za letošnje dopolnilne volitve

v občinski svet sestavljeni in da so

od ponedeljka, dne 16. marca skozi 14 dni

v mestni posvetovalnici ob navadnih uradnih urah razgrnjeni vsakomur na vpogled in smejo tamkaj med tem časom vlagati ugovori proti njim.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 14. marca 1908.

Župan:

lv. Krjibar, m. p.

Prodajam takoj
300 litrov žganja

lastnega pridelka, po zelo nizki ceni.

Ličen, veleposrestitelj v Ribon-berku na Gorickem. 590 10

Sveže in kuhano **maslo**

vsako množino, kupujem po pogodbi celo leto.

Ponudbe na naslov: Ivan Suban, trgovec v Trstu. 924-2

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudna shirka

600 kosov samo za fl. 2-50

ni prilagoditveni nakup in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s 3letno tvorniško pisemno garancijo; ameriška double-zlata oklepna veržica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura: manšetni, ovratniški in naprski gumbi; belni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovjšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s similit-brijantom; mična damska damska broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. zlatnim kamnom; pat. angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prek. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovskega biserov; 6 indijskih čarovnikov — razvedre vsako družbo in še 350 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj s eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 2-50. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja S. URBACH, svetovna razpošiljalnica, Krahov šte. 57.

N. B. Kdor naroči 2 zavitka, mu pridenem sastonj prima angl. britve ali 6 najin. žepnih roboev. Za neug. jaloče denar takoj nazaj, vsak risiko torej izključen. 1001

.. V kuhinji in po hiši ..

snajmo les in kamen, najfinješe in najdebelejše tkanine ter sploh vse, kar se pere ali umiva, najuspešneje s

Schichkovim milom.

Za čistost se jamči s 25.000 K.

Opozorjam

da sem v svoji parni pralnici in svetlolikalnici uvedel popolno nov sistem, prevzame se neoprano perilo in se izdeluje kakor bi bilo novo. — Prevzemajo se srajce, ovratniki, bluze, zastori in tudi drugo fino perilo.

Za točno in najboljšo postrežbo jamčim ter prosim za mnogobrojno udeležbo

Anton Šarc

svetlolikalnica, Holodvorske ulice št. 8.

Gospicam se daje v svetlolikanju pouk. Uajenke se sprejmejo.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

8-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.

6-58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel. Jesenice.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel. Jesenice.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

Zdrob, jajca, mleko

so snovi, iz katerih se izdelujejo „Pekate“ in ker ima „Prva hranljiva tvornica testenin“ v Ilirski Bistrici pravi recept, ni čuda, o o o o o da sega po njih vsak, ki jih je okusil. o o o o o

Za šivilje!

Skoraj nov šivalni stroj se prodaja. 977-2

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Za granitni kamnolom Jezernica pri Beljaku se išče

20 do 30 kamnosekov, lomilcev in težakov

proti dobri plači. — Vprašanja na Dom. Merluzzi, v Beljaku. 968-2

Prodajalka

konfekcijske stroke želi premeniti službo, sprejme tudi mesto blagajničarke. — Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „A. št. 60.“ 963-2

Iščem

965-3

gostilno

.. v najem ali v zakup .. najraje na Spodnjem Štajerskem ali Dolenjskem.

Ponudbe pod „Spreten gostilničar“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Jos. Schrey. Kolodvorska restavracija. Jos. Schrey.

Danes, v sredo dne 18. marca 1908

na čast vsem Josipinam in Josipom **velik vojaški koncert.**

Začetek ob 8. uri.

K obilnemu obisku vabi s spoštovanjem

Salvator

Razpošilja se naše svetovnoslavno specialno pivo

Salvator

po starem običaju in sporočilu tudi letos meseca marca.

Da se zagotovite, da dobite resnično „Salvatorsko“ pivo in ne katero premnogi ponaredb, pazite na sdolaj stoječo varstveno znamko, vtisnjeno na vsakem sodu in steklenici, ki je kakor tudi oznamilo „Salvator“ patentno uradno varovana

Deln. dr. Pavlansko pivo Salvatorska pivovarna Monakovo.

Ustanovlj.

1651

Vstopnina 60. vin.

JOS. SCHREY.

* Pristno *

PIVO

SALVATOR

(Monakovo) se bo v Ljubljani edino in izključno dokler bo kaj zaloge, točilo

vsako soboto, nedeljo in praznik v kolodvorski restavraciji

JOS. SCHREY. 989

2 Izurjena ključavničarska

pomočnika

se sprejmeta takoj pri Ivanu Triljerju na Bledu. 957-3

Mesečna soba

v bližini sodišča, meblovana ali ne meblovana se išče.

Ponudbe s ceno na uprav. „Slov. Naroda“ do 20. t. m. 949-4

Friden in pošten

hlapec

vajen pri konjih, ki bi prevažal blago s kolodvora v trgovino, se takoj sprejme. — Plača po dogovoru. 955-4

Karel Šišakovič. Črnikal, Istra

Morske ribe

okusno pripravljene na laški način

se dobe

vsak petek

v restavraciji

pri „ZLATI RIBI“ Stritarjeve ulice. 927-7

Pravi, pristni
brinovec, borovničar in slivovko
razpošilja po najnižji ceni in v vsaki množini
M. LAVRENČIČ
žganjarna in destilarna v Spodnji Šiški pri Ljubljani. 903-2

Kinematograf „Edison“ Dunajska cesta
nasproti kavarne „Evropa“
V sredo in soboto nov spored.
Več se razvidi iz lepakov. 983

Ortnar oženjen, 29 let star, želi dobiti stalne službe vrtnarja ali hišnika.
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 970-2

Za slabokrvne in prebolele!
Pijte pristni marsala v steklenicah 710 l po K 150.
Direktni uvoz. 916-3
FRANCESCO CASCIO, Ljubljana, Šelenburgove ulice 6, Židovske ul. 3

Gričar & Mejač
Zaloga zgotovljenih oblik za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.
Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

!Preselitev trgovine!
Podpisana vljudno naznanjam, da sem svojo
modno trgovino
v Židovskih ulicah št. 7
preselila na Jurčičev trg
(preje zlati Wagenpfeil)
kjer mi bo že z ozirom na večji prostor možno, častitim naročnikom vsestransko postreči z mnogovrstnimi solidnimi, modnimi predmeti.
Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in prosim prijaznega zaupanja tudi v nadalje z odličnim spoštovanjem 862-4
Josipina Podkrajšek.

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik
lekarnar PICCOLI, Ljubljana
Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:
Salmijakove pastile — preizkušene — olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 vin, 11 škatljic 2 kroni.
„Antirheumon“ najboljšo, bolečino gasečo sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena steklenica stane 1 krono
Tinktura za želodec je žolodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavno, in odprti telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20. vinarjev.
Naročila se točno izvrše proti povzetju. 1943-41

Zahtevajte zastonj
in poštne prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 300 slikami vsakovrstnih nakupstih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, glasbi, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvirnih avtorskih cenah.
Nikljasta remontoarka K 3-
Sistem Roskopf-patentna ura 4-
Švicarska orig. sist. Roskopf patent 5-
Registrirana „Adler“ Roskopf nikljasta remontoarka na sidro 7-
Goldinasta remontoar. „Luna“ dvojni pokrov 8-50
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, p. 8to 8-40
Srebrna remontoarka dvojni pokrov 12-15
Srebrna oklopna verižica z obročkom na vzmet 15 g težka 2-80
Rus. tula niklj. cil. romont. ura, kolesje Luna, dvojni pokrov 10-50
Budiika 2-90
Kuhinjska ura 3-
Schwarswaldska ura 2-80
Ura s kukavico 8-50
Za vsako uro štetno pismeno jamstvo. — Brez risika, Zamena dovoljena, ali denar nazaj.
Prva trgovina za ure v Mostu **Jan Konrad**, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 655 (Češko). 6 21

Vodovodi
kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice šte. 4. Brzljavi: Lachnik-Ljubljana. 8684-41

Lepo posestvo
v dobro obiskovanem farnem kraju na Kranjskem, blizu železnice, lepa donosna posest, se prodaja pod jako ugodnimi pogoji. Pripravno za trgovca, mesarja, gostilničarja, trgovalca z vinom, zalogo piva. 847-4
Vprašanja pod „Zlata jama“ na upravnistvo „Sl. Nar.“

NIGRIN
najboljše mazilo za čevlje
daje najljepši in isk in ohranja usnje stanovitno. NIGRIN je z zdravstvenega stališča toplo priporočati, ker NIGRIN usnja tudi ob neprestani rabi ne zapre neprodušno, torej ne zabranjuje izhlapevanja nog. 809-3
Naprodaj povsod.
St. Fernolendt, Dunaj, c. in kr. dvor. dobavitelj

Premog in drva
prodaja po najnižjih cenah
M. Bucher
Kolizej št. 130
Telefon št. 259.
in sicer: 525 11
50 kg la trboveljskega premoga v kosih K 150
50 kg kočevskega premoga v kosih K 120
50 kg trboveljskega orehovnega premoga K 120.
Kdor vzame na debelo cena po dogovoru.

Tiskovine
za
odvetnike in notarje
ima v zalogi
Narodna knjigarna
v Ljubljani.
Troškovniki à 5 v.
Pooblastila za civilno in kazensko zastopstvo à 5 v.
Notarski akti na navadnem dokumentnem papirju à 5 v.
na finem dokumentnem papirju à 15 v.

Tvrdba Slavija Jenko dediči v Podgradu v Istri sprejme takoj v službo
1 blagajničarka in 1 prodajalko
manufakturne stroke. 940-2
o o Reflektira se le na starejše in dobro izvežbane moči. o o
Ponudbe z izpričevali in referencami je poslati naravnost tvrdki.

Najkrajša in naicenejša pot V AMERIKO
z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga
Red Star Line
Deča zvezda *
Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland in Samland ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne. 20-12
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
Franc Dolenc
v Ljubljani, Kolodvorske ulice odalej 26
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
židovske ulice št. 7
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 41-12
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.
Priporočam tudi veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo
Cenovniki na zahtevanje zastoni in poštne prosto.

„SLAVIJA“
vzajemne zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 36.242.074-78 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91.936.993-72 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseobsežnim zavarovanjem in razvito upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, Lj. pr. 19. v lastni hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Velikanska zaloga spomladanskih in poletnih oblek za gospode in dečke iz najmodernejšega blaga.
Velika konfekcijska trgovina A. LUKIČ
Ljubljana, Pred škofijo šte. 19.
Cene brez konkurence. Solidna postrežba.
Ogromna zaloga najnovejše spomladanske in poletne konfekcije za dame in deklice.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo-
liniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem ::
otvorila na **Mestnem trgu št. 11**
(poleg trgovine Jglič.)

salon za damske in otročje klobuke

Pričakujoč obilne
naklonjenosti se
vdano priporočam
J. Nováč
bivša modistinja
:: turške ::
Vivod-Mozetič.

Usled mnogoletnih izkušenj v tej stroki
kakor tudi zato, ker sem si na Dunaju
sama ogledala najnovejše dunajske mo-
dele, sem v stanu prevzeti vsa v to stroko
spadajoča dela in popravila ter jih izvršiti
solidno in po zmernih cenah.

Nov modni salon.

Dr. Franc Derganc

I. kirurški asistent deželne bolnice

bivši večletni

operator na dunajskih klinikah dvor. svet. prof.
dr. barona Eiselsberga (kirurgija) in dvor. svet.
prof. dr. Chrobaka (ženske bolezni); ter na
oddelkih prof. dr. Wertheima (ženske bolezni)
in prof. dr. Schnitzlerja (kirurgija)

si jemlje čast, naznanjati p. n. občinstvu, da je začel

ordinirati za

kirurške in ženske bolezni.

V Ljubljani, dne 15. marca 1908.

Ordinira od 2.—3.

Komenskega ulice št. 8.

Bolnica za živino

Ordinacija od 9. — 11. dop.

163 Telefon šte. 44.

Radi
problema zaloge
se prodajajo
barvaste

sraice
po izredno znižanih cenah in sicer po
K 250, K 3.—, K 350 in K 4.—
ANTON SARC
Ljubljana 974-2
Sv. Petra
Cesta 8.

Proda se

v prekrasni legi poleg kolodvora v
Trzinu lična novo zidana

hiša

s štirimi stanovanji. Izdeluje se v
hiši potrebnosti, ki se lahko prodaja
vsak dan in bi bila za pridnega moža
dobra eksistenca. Hiša je pripravna
tudi za letovišče.

Ponudbe pod „F. 37“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“.

896-3

Samo pristna

goriška

in različna vina

se točijo najceneje

Goriškem vinotoku

Ljubljana

Stari trg 13.

Steckenpferd

Bay-Rum

Bergmann & Komp.
Draždane in Dečini L.

se obnaša neprimer o dobro proti
tvoritvi lusk in izpadanju las,
pospešuje rast las in je za vdr-
jenje proti revmatičnim boleznim
izredne veljave.

Dobiva se v steklenicah po 2 K
in po 4 K po vseh lekarnah,
drogerijah, parfumerijah in briv-
nicah.

II 2108 30

A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg 3
(na oglu Židovskih ulic).

Strokovnjaška
postrežba z iz-
bornimi izdelki
po nizkih cenah.

Velika in moderna
zaloga oblek
za gospode, dečke
in otroke. □ □ □

Cene so stalne
in označene na
vsakem :: ::
predmetu

88-4

:: :: Naročila po meri točno in priznana dobro. :: ::

Za **Elegantne klobuke** Za
dame otroke

najnovejše pariške in dunajske modele

3336 37

priporočam

J. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21

modna trg. ter salon za damske klobuke.

Filljalka v Kranju, Glavni trg.

Slaven,
Slaven,
Slaven,
Slaven,

ker čuva prtenino.

242 17

vsed bleščeče beline, ki jo dobi prtenina.

ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega
duha

ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo
časa.

Abvratno neobhodno potreben
ej za vsako dobro urejeno go-
spodarstvo.

Pazi naj se na zgorajšnja var-
stveno znamko in vanje naj
se pred ponarejanjem, ki je brez
vsake vrednosti.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, s kolonialnim blagom in
z milom.

Na debelo pri L. MINLOS, Dunaj I., Mülkerbastel 3.

Zrgovina ustanovljena leta 1852.

Naznanilo!

Zaradi preureditve trgovine sem primoran svojo
bogato zalogo, različnih zlatih, srebrnih, tula, jeklenih,
in nikelnastih žepnih ur za dame in gospode, kakor
tudi verižic, prstanov, uhanov, krasnih stenskih ur
in budilk ter vse v mojo stroko spadajoče predmete
po nizki ceni razprodati.

Tu se nudi p. n. občinstvu ugodna prilika za nakup
bližajočih se velikonočnih in birmanskih daril.

Staro zlato in srebro kupujem, oziroma vzajem v zameno.

Popravila izvršujem točno in po nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam vdani

Milko Krapež

urar in trgovec — zaprišežen sodnijski cenilec.

820-3

Cenilke pošiljam na zahtevo poštne prosto.

Jurčičev trg šte. 3 (pri železnem mostu).

Jurčičev trg šte. 3 (pri železnem mostu).

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

255-19

Največja zaloga
pohištva

za spalne in jedilne sebo,
salone in gosposke sebo,
Preproge, zastorji,
medreol na vzmeti,
Izmnati medreol,
stroški vozilski itd.

Najbolje cene. Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavske sile pomanjšanjem ravnotežem nove sestave,
ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo V vsakem
naložajo delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva:
Krško, Kostanjevica, Bohinska Bistrica, Metlika, Šenčur, Koroška Bela,
Hrušica, Zgornja Šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predosije, Sora, Stob,
Trzin, Zelnica, Rovte, Velika Loka, Kamna gorica, Stožice, Valta vas,
St. Peter na Dolenjskem.

R. A. Smekal

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, ovi, pasov, so-
kric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih silinov.

Odplačevanje na ohroke.

234-5

129 oddelkovanj!